

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934—1938.
Trib. Timișoara.
Redactor resp.: Dr. VÁRNAY ELEMÉR

H. G. WELLS,

a hírneves angol regényíró, sokkal közismertebb, semhogy bemutatni kellene őt az olvasónak. A világok harca, az Időgép és többi megdöbbentően merész művét lefordították úgyszólván a világ összes nyelveire és mint filozófus és ember is a legjobbak, a legelső között foglalt helyet mindig ez a vatesi költő. Minden egészen rendkívüli egyéniség egyszersmind jós is. Nem az alpári jóvendómondói értelemben, hanem annál a lelkes képességnél fogva, hogy meg tudja érezni a jelen adottságai alapján az eljövendő idők méhében szendergő változásokat. A nagy tudós, a nagy költő univerzális, lelke olyan, mint az érzékeny membrán, a jelenségek legtökéletesebb eredőiktől kelve futnak össze benne, az ilyen ember rádöbben arra, ami közönségesen láthatatlan, lemérni tudja a nagy történelmi változásokat sejtető kozmikus rezdüléseket. Ebben az értelemben volt jóvendómondó Diderot, Renau, Anatole France, Dosztojevszki, Hegel, ebben az értelemben volt jóvendómondó a mi Ady Endréné is és az óriási Wells, aki már régebben megjelent könyvében a mostani háború minden iszonyatát festette a jövő vérvörös horizontjára.

Szörnyű mementó a kis világtörténet írójának eme könyve. Figyelmeztetés, meddig vihet az elvadult szenvedély. Wells ugyanis lelkes pacifista, amint azt remek kis világtörténete is tanúsítja, amelynek megírásában szakított a háborúk feldicsérésének elvével. Mindaddig minden leírt szavával a humanizmusnak, a népek kibékülésének volt harcosa Wells zsenije minden tüzével és ragyogásával ezt az egyetlen célt szolgálta. Annál feltűnőbb legutóbbi cikke, a mely egész eddigi életművének megtagadása. Wells cikket írt és abban azt javasolta, történjék Berlin ellen megsemmisítő erejű légitámadás, hogy a németek is saját bőrükön tanulják meg a háború borzalmaikat. A nagy író tehát olyasmit javasol, amitől eddig még a kemény hadvezérek is tartózkodtak. A nyugati háborúban eddig legalább is az volt a szigorú elv, hogy nem szabad a háború megpróbáltatásaiba bevonni a polgári lakosságot, tehát nem bombázták sem Páris, sem Londont, sem Berlint. Egyenesen megdöbbentő tehát, ha a szelíd íróasztal mellől támadnak ilyen kegyetlen gondolatok.

De eltekintve védtelen asszonyok, gyermekek, aggok pusztulásától, vajjon milyen javító eredményt érne el ez a lecke? Egészen biztos az volna a válasz, hogy csakhamar London és Páris bombázására kerülne a sor s a fővárosok ellen intézett támadások után egyetlen vérfürdővé válna mind a három ország. Mert, ha egyszer ilyesmi megkezdődik, akkor nincs többé fék, nincs többé megállás. Ezt nagyon jól tudják a hadvezérek, éppen ezért nem akarják vállalni ilyen kezdeményezésekért a lelkiismereti felelősséget. De ha már a katonák is visszariadnak az ilyen nézői színjátéktól, hogyan javasolhatja azt Wells, az író, még hozzá pacifista humanista író? Ez az a kérdés, amely legégetőbb az egész ügyben. Ha valamelyik felelőtlen rikkoló jönne ilyen tervvel, valahonnan az ismeretlen tömegből, úgy szót sem érdemelne az egész ügy. De, hogy a nagy Wells esik ilyen háborús gyűlöleti pszichózisba, hogy ő javasolja ezt a támadást, eddigi munkássága minden nagyszerű tekintélyével, ez elszomorító éppen a kiengesztelő eszményi gondolata szempontjából, amelyet a nagy író eddig oly fennem képviselt. Hisszük, hogy csak a pillanatnyi indulat diktálta Wellsnek ezt a szerencsétlen ideát. Hisszük, hogy Wells azért mégis csak Wells marad, magasra tartva az általa eddig is hirdett eszményi humanizmus galambfehér lobogóját.

Carol király Öfelsége és Mihai nagyvajda több órát töltött a hadsereg tagjai között

Bucurestiből jelentik: Öfelsége II. Carol király és Mihai nagyvajda tegnap megszakítva országépítő fontos munkáját, ismét a hadsereg körében töltött el több órát. A hagyományokhoz híven, felkereste a Mihai Viteazul lovas gárdaezredet és az utászezredet. Az uralkodó és a trónörökös megérkezése előtt megjelent az ünnepség színhelyén Tatarescu miniszterelnök, Slăvescu hadfelszerelési miniszter, Ilcus tábornok, nemzetvédelmi miniszter, Teodorescu légügyi és haditengerészeti miniszter, valamint számos magasrangú tiszt is. Öfelsége megjelenése után üdvözölte a jelenlevőket, majd pedig Eftimiu ezredes, a gárdautászok parancsnoka mondott beszédet, mire az uralkodó a következőkben válaszolt:

— Ezredes úr, szeretett bajtársak!

Bár nem sok idő mult el karácsony óta, számomra mindig nagy örömet okoz az a pillanat, amit a katonák között tölthetek. A nemzet fej-

lesztése érdekében két fontos tényre van szükségünk. Elsősorban anyagi eszközökre, hogy a hadsereg fel legyen szerelve minden szükségességgel, mert csak így állhat készen az ország határainak megvédelmezésére. Az anyagi eszközökön kívül még olyan dolgok is vannak, amit pénzért nem lehet megvásárolni, ez pedig a lelki és erkölcsi erő. A régi hagyományokhoz híven eljöttem, hogy az Önök körében töltsék néhány órát, mintha csak családom körében lennék. Ez az eszme mind jobban el kell, hogy terjedjen mindenki lelkületében. Egy ezred nemcsak harci egység, hanem a bajtársak nagy családja. Vegyék tudomásul, hogy amikor az Önök körébe érkezem, mindig ugyanaz a szeretet tölt el, mint amikor családomban tartózkodom.

Az uralkodó és a trónörökös ezután megemlélt az ezredeket, majd a díszteremben összegyűlt legénység között ajándékokat osztott ki. Beírta nevét az ezredek aranykönyvébe.

Egyelőre nincsen változás Amerika és Japán gazdasági kapcsolatában

Diplomáciai elintézés az angol-japán incidens tárgyában

Tokióból jelentik: (Rador.) Arita külügyminiszter tegnap nyilatkozatot adott ki abból az alkalomból, hogy a japán—amerikai gazdasági egyezmény ma lejárt. Arita szerint az Egyesült Államok és Japán közötti kereskedelmi összeköttetés lényegében nem változik meg, mert mindkét állam kormánya el van határozva, hogy nem változtat a gazdasági csereforgalmon. Mindazonáltal a helyzet nem lévén sza-

bályozva, bizonytalanság léphet fel a gazdasági összeköttetések terén.

Ami a kínai konfliktus és harmadik hatalmak érdekeit illeti, meg van a lehetősége annak, hogy Japán Ázsia új rendjének felépítése kérdésében együttműködhet harmadik hatalmakkal. Arita nyilatkozata végén azon reményének ad kifejezést, hogy a két ország közötti gazdasági összeköttetést rövidesen egyezmény útján rendezni fogják.

Arita külügyminiszter elfogadta Craigie nagykövet magyarázatát

Tokióból jelentik: (Rador.) Sir Robert Craigie tokiói angol nagykövet felkereste Arita külügyminisztert és közölte vele, mi készítette az Asama Maru hajóval kapcsolatos incidens ügyében nyilatkozattételre. A nagykövet elmondotta, hogy az az óhaj vezérelte, hogy megmagyarázza a japán közvéleménynek, miszerint a brit haditengerészet által foganatosított intézkedés éle nem irányul Japán ellen. Arita válaszában biztosította az angol nagykövetet, hogy megérti a szándékot és nagyon sajnálja, hogy a nyilatkozatnak éppen ellenkező hatása volt.

MEGTORLÁS AZ ASAMA MARUÉRT

Sanghaiból jelentik: (Rador.) Az Asama Maru japán gőzessel kapcsolatos incidens megtorlásaképpen egy japán monitor tengerészei a Wingsang ne-

vű angol hajó fedélzetére szállottak Fuceuban. Mielőtt a japán tengerészek a hajóra szálltak volna, a japán monitor két ágyúlövést adott le, amelyek az angol hajó felett süvítették el. A japán tengerészek közölték az angol hajó kapitányával, hogy eljárásuk megtorlás jellegével bír.

ÓJABB TÜNTETÉS ANGLIA ELLEN

Tokióból jelentik: (Rador.) A városvezetőség harminc tagja megjelent az angol nagykövetségen és határozati javaslatot nyújtott át. Ennek alapján megvádolják Angliát, hogy nem tartja tiszteletben a semlegesek jogait. A japán fiatalok tüntetést rendezett az angol követség épülete előtt és követelte, hogy az Asama Maruról leszállított német tengerészeket azonnal bocsássák szabadon.

JEGYZETT MÁR HADFELSZERELÉSI BONT?

F E J F Á J Á S
HÜLÉS • GRIPPA

ANTI-
NEURALGIC

JAWOL

Németország a Szovjet mellé áll kaukázusi támadás esetén

Weygand tábornok Ankarában hadműveletről tárgyal

Rómából jelentik: A Corriera della Sera berlini tudósítója jelenti, ha valóban történt volna német csapatzárlítás kelet felé, ez azt jelenti, hogy Németország fegyveresen is kiállna Weygand tábornok expedíciós hadserege ellen, ha az a Kaukázusban megtámadná a Szovjetet és ha igyekezne elfoglalni és tönkretenni az ottani orosz kőolaj kutakat.

A tavasz megadja a feleletet a német offenzíva kérdésére

Rómából jelentik: A Telegrafo című lap berlini tudósítója jelentést közöl a tavaszi nagy német offenzíva előkészítéséről.

A cikk szerint a háború elején azt lehetett hinni, hogy Németország a háború kitöréséért Angliát teszi egyedül felelőssé. Ma azonban Berlinben már megváltozott a vélemény és nem tesznek különbséget Anglia és Franciaország között.

Ma még nem lehet tudni, hogy mikor érkezik el

az ideje a harc igazi megkezdésének, de bizonyos, hogy amikor a Vezér megparancsolja, a német katonák a régi porosz katonák harci kiáltásával fognak rárontani az ellenségre. Ma még azt sem lehet tudni, hogy a levegőben, vagy a szárazföldön, vagy esetleg itt és ott is megtörténik ez a nagy támadás.

Mindezekre majd a tavasz adja meg a feleletet.

(Radiopress.)

Göbbels beszéde szülővárosában

Berlinből jelentik: Göbbels birodalmi propagandaügyi miniszter csütörtökön este szülővárosában Rheydtban, az ottani városi tanácssteremben nagy közönség előtt beszédet mondott. Kijelentette, hogy a mostani háborút Anglia és Franciaország kényszerítette Németországra. Ennek a háborúnak az a lényege, hogy most már a népek legfőbb érdekeit is beeligyekeznek vonni a történelmi döntésekbe. A német nép végső és elhatározó küzdelmet kezdett ebben a háborúban. Ezt azonban ezúttal Németország kedvezőbb feltételek mellett fogja megvívni, mint a legutóbbi háborút, mert a nemzeti szocializmus a német nemzet egységét foglalja magában. Ha valamikor az angol nép a világ első népe akart lenni, akkor a német nép sohasem bizonyította be rátermettségét arra annyira, mint ma, hogy ez legyen a világ első népe. Hitler birodalmi vezér vigyáz és örködik minden német sorsán és teljesítette azt a történelmi feladatot, hogy egységbe olvassza össze a világ valamennyi németét. A birodalmi vezér felszabadította a németiséget az elnyomás alól és ez-

ért kötelességük a németeknek, hogy bizzanak ve-zérükben.

A Német Távíratí Iroda válaszol H. G. Wellsnek

Berlinből jelentik: (Rador.) H. G. Wells, a neves angol író azt javasolta, hogy bombázzák Berlint, mert csak ez az egyetlen mód arra, hogy a német lakosság feleszméljen és tisztán lássa helyzetét. E nyilatkozattal kapcsolatban a Német Távíratí Iroda a következőket állapítja meg: Wellsnek és a hasonló erkölcsű angoloknak tudomásul kell venniük azt, hogy minden olyan kísérlet, amelynek célja bombák ledobása német városokra, hasonló válasszal jár Németország részéről. Ha Berlint bombázzák, Londonra sokkal több bomba zuhan le. Különben is az angol repülőknél a német partok mentén szerzett tapasztalatai többet érnek, mint Wellsé, aki íróasztala mellett ülve gondolja ki fantasztikus terveit.

Weygand a katonai szövetség alkalmazásáról tárgyal Ankarában

Ankarából jelentik: Weygand tábornok két napos ankarai tartózkodása során a török nagyvezérkarral fog tárgyalást folytatni. Úgy tudják, hogy az angol-francia-török katonai szerződés határozatait kívánják letárgyalni. A látogatással kapcsolatban megvizsgálják a balkáni helyzet különleges állapotát.

A GYŐZTES AZ LESZ, AKIÉ A PETRÓLEUM.

Párisból jelentik: A francia lapok továbbra is élénken foglalkoznak a petróleumproblémával, amelynek a modern háborúban a legnagyobb fontossága van, miután csak azok kerülhetnek ki győztesen, akik a petróleumforrások felett rendelkeznek. A Petit Parisien azt írja, hogy

Németországnak évente többmillió tonna petróleumra van szüksége és ezt még akkor sem tudja fedezni, ha egyezményt köt a galíciai és más petróleumforrások tulajdonosaival. (Rador.)

Tüzérségi harc a Vogézekben

Párisból jelentik: A nyugati hadszíntér katonai helyzetét méltatva, a Havas-ügynökség megállapítja, hogy a Vogézekben lévő francia megfigyelők csütörtökön elég

jelentős német katonai csoportokat láttak, amelyek terepmunkákat végeztek. A megfigyelők értesülése alapján a francia tüzérség ezekre a helyekre irányította tüzelését és néhány jó célzású sortűz elegendő volt a német

csapatok szétszórására. A német tüzérség néhány percen keresztül válaszolt a francia ágyúk tüzelésére, úgyhogy

elég erős tüzérségi párbaj fejlődött ki. A harc ter más szakaszain csend volt. A felderítő repülőgépek vadászgépek fedezete mellett szokott tájékozódó repülésüket végezték. Azok a helyi összetűzések, amelyek helyenként adódtak, veszteség nélkül értek véget. A francia felderítő gépek mélyen berepültek német területre. Eme feladat végrehajtásánál egy elszigetelt francia gépet tíz német vadászrepülőgép támadott meg, nagy magasságban. A francia gép ügyes cselekezéssel kisiklott a támadói köréből és visszatért állomáshelyére. (Rador.)

EGY NÉMET HAJÓT ELSÜLLYESZTETT A LEGÉNYSÉGE.

Párisból jelentik: (Rador.) A tegnapi kiadott harc téri jelentés szerint a nyugati arcvonalon aránylag nyugalom volt. Az 1600 tonnás Albert Janus nevű német hajót francia hadihajók feltartóztatták, de saját legénysége elsüllyesztette. Egy francia őrhajó eredményes támadást hajtott végre egy ellenséges tengeralattjáró ellen.

MIT MONDANAK A HIVATALOS JELENTÉSEK?

Berlinből jelentik: (Rador.) A DNB jelenti a harc téri: A nyugati harc téri továbbra is hideg az időjárás, amelyet fagy jellemez, a katonai tevékenység jelentéktelen. A harc téri különböző részein ellenséges tüzelés. Csütörtökön délután a német gyalogsági tüzérség összpontosított tüzet intézett az Apachtól délre eső területekre, mivel csapatmozdulatokat vettek észre. Egy ellenséges előőrsöt visszautasítottak. Egy Messerschmidt gép lelőtt egy brit repülőgépet, a duisburgi körzetben. Az angol gép személyzetét holtan találták a roncsok között.

Berlinből jelentik: A hivatalos német jelentés a következő: Nyugaton nem történt különös esemény. A német légi erő az arcvonal több szakaszán felderítést végzett. A Ruhr vidéken egy angol repülőgépet lelőttünk.

Párisból jelentik: A harc téri jelentés így szól: A nyugati arcvonalon francia részről nincs semmi jelenteni való.

ANGLIA SZÁRAZFÖLDI HADSEREGÉNEK NÖVEKEDÉSE.

Londonból jelentik: (Rador.) A Havas iroda jelentése szerint az Angliában eddig behívott három korosztály 673.780 főt tesz ki. Ehhez jön még a 23 évesek korosztálya, úgy, hogy összesen 900 ezer főnyi hadsereg áll kiképzés alatt. Március hó végéig Anglia szárazföldi hadserege 1 millió 750 ezer főt tesz majd ki.

AZ AMERIKAI NŐI SZERVEZETEK A BÉKÉÉRT

Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok 11 női szervezete, amelyeknek tagszámuk meghaladja az ötmilliót, legutóbb értekezletet tartottak, amelyen az amerikai kormány közbelépését sürgették a béke helyreállítása érdekében. Az elfogadott határozati javaslat felszólítja a kormányt, hogy hívja össze értekezletre a semleges államokat, hogy ezek a háborút viselő nemzeteknek közvetítő javaslatokat terjesszenek elő a béke érdekében.

A SCALA mozi újabb slágere

Róbert Taylor

a nők bálványa és

Heddy Lamour

a férfiak bálványa felléptével

Tropuszi

mámor

Bucuresti és Budapest után a SCALA mutatja be elsőnek ezt a nagyszabású exotikus filmet.

Összeesküvés készült Sztalin és Vorosilov ellen

Szivós támadás után sem tudták az oroszok áttörni a Mannerheim-vonalat

Rómából jelentik: A Stefani iroda jelentése szerint Ukrajnában nagyarányú összeesküvést fedezett fel a GPU. Az összeesküvők Sztalin és Vorosilov élete ellen akartak törni. Eddig 150 embert tartóztattak le.

Tizenkilenc beteget találtak el egy finn kórházra dobott bombák

Rómából jelentik: (Dunaposta.) A Giornale d'Italia turini külön tudósítójának jelentése szerint a finn repülők folytatták repüléseiket szovjet terület felett. Tegnap egy csoport svéd vadászpilóta ismét bombázta a murmanszki vasutvonalat és egy hidat, valamint egy raktárházat elpusztított. A szovjet-repülők bombázták Turku városát. A bombák egy kórházra estek, amelynek tizenkilenc betege meghalt. A bombákon kívül a szovjet-repülők röpecédulákat is dobáltak le. A röpecédulákon ez állt:

— A mi erőink határtalanok, ezt most már ti magatok is érezhetitek. Azért bombázzunk benneteket, hogy rábirjuk katonáitokat, adják át fegyvereiket az orosz testvéreiknek, akik nem akarnak titeket elpusztítani. Fogadjátok el a

Öt nap óta tart a szovjet hadsereg támadása

Helsinkiből jelentik: (Rador.) A Reuter iroda közli: A finn csapatok változatlanul sikeres ellenállást tanúsítanak az öt nap óta tartó szakadatlan szovjet támadásokkal szemben. Azok az erőfeszítések, amelyeket a szovjethaderő végez a Mannerheim-vonal áttörése érdekében, nem vezettek eredményre. Finn katonai körök véleménye szerint a Mannerheim-vonal úgyszólván végtelenségig ellenáll, ha északi szárnyán tanúsított ellenállást a szovjet katonaság nem tudja megtörni.

Helsinkiből jelentik: (Rador.) A tegnap este kiadott finn hadijelentés a következőket tartalmazza: A karéliei félszigeten a helyzet aránylag nyugodt. Az ellenség hosszú horderejű ágyúkkal Viipurit bombázta, de eredmény nélkül. A Ladoga-tótól északkeletre az ellenség tovább támadott. A legelkeseredettebb harcok Aitojoki környékén folytak le. A szovjet haderő támadását, azoknak nagy veszteségével visszaverték. Éjszaka Kolanjokit támadták meg és a harc kisebb megszakításokkal tovább folyt, majd hajnalban a szovjet haderők visszaverésével

felhívást és szálljatok szembe vezetőikkel.

A Mannerheim-vonal elleni újabb szovjet-támadások egyébként meghiúsultak. Salla vidékén a finn katonákat svéd önkéntesek váltották fel, akik üldözik az ellenséget. A svéd önkéntesek bekerítettek és elfogtak egy gépesített hadosztályt, egész gépkocsi parkjával együtt. A koiviszi tengerparti erő ellen négy szovjet hadihajó támadást kísérelt meg, egy hadihajót azonban a finnek elsüllyesztettek.

A Paris Midi megbízható forrásból származó értesülése szerint 30 angol bombavető vadászpilóta már Finnországba érkezett. A Matin helsinki értesülése arról számol be, hogy a szovjet hadsereg vesztesége a finn háborúban mintegy 100 ezer főt tesz ki.

véget ért. A lapp földön Marka Jerva elleni támadást visszaverték. Petsamonál két ízben támadott az ellenség eredménytelenül. A levegőben a sűrű havazás miatt néhány bombatámadás kivételével, nem történt fontosabb esemény. Egy szovjet repülőgépet lelőttek.

Helsinkiből jelentik: A Reuter-iroda jelenti: Helsinki külföldi megfigyelők megállapították: a finn haderőnek sikerült visszautasítania a Ladoga-tótól északra indult erőteljes orosz támadást. A finnek jelenleg a terep megtisztításával foglalkoznak és folytatják az orosz állások elleni támadásokat, hogy elkerüljék a támadások megismétlődését. (Rador.)

Az amerikai állampolgárok elhagyják Norvégiát és Svédországot

Londonból jelentik: A Daily Mail és a Times stockholmi tudósítói jelentik, hogy az Egyesült Ál-

lamok svédországi és norvégiai követei körlevelet intéztek az amerikai állampolgárokhoz, amelyben felszólítják őket, hogy hagyják el mielőbb Svédországot és Norvégiát. A levél szerint a jelenlegi helyzet nem rejt ugyan veszélyeket, de ebből nehéz lenne a jövőre következtetni.

AZ ANGOL MUNKASPÁRT KÉPVISELŐI A ROMBADÓLT VÁROSOKBAN

Stockholmból jelentik: (Rador.) A Svenska Dagbladet című svéd lap moszkvai értesülés alapján azt közli, hogy a szovjet hadsereg a finnországi harcok során eddig 90 ezer embert veszített halottak és sebesültekben. Az orosz hadsereg vezetőit eddig háromszor váltották le.

Sir Walter Citone és a finn munkásszervezetek által meghívott angol bizottság többi tagjai csütörtökön több, az orosz légi haderőtől bombázott várost meglátogattak. Ugyanilyen látogatást tett több képviselő vezetésével a svéd agrárpárt küldöttsége is. (Rador.)

ESZTORSZÁG BECSÜLETBELI TARTOZAST FIZET

Rómából jelentik: A Messagero moszkvai jelentése szerint a Kremlben nagy feltűnést keltett az eszt hadsereg főparancsnokának, Laydoner tábornoknak az a kijelentése, hogy jelenleg 2000 eszt önkéntes harcol Finnországban és ezek törlesztik le Esztország becsületbeli adósságát Finnország iránt. Moszkvában úgy tudják, hogy a kijelentés miatt a tallini orosz követ tiltakozást jelentett be és felvilágosítást kért az eszt kormánytól.

Darabokra tépte a vonat

Az orczyfalvai csendőrség őrizetbe vette Trailescu Ioan, harminché éves óbessenyői tanítót, akit egy csendőr Temesvárra akart kísérni. Amikor a Temesvár felé haladó vonat befutott az orczyfalvai állomásra, Trailescu a mozdony elé vetette magát. A csendőr meg akarta akadályozni az öngyilkosságot és igyekezett visszarántani Trailescut, de maga is a vonat kerekei alá zuhant volna. Mezin Valeriu vasúti tisztviselő azonban bátor elhatározással a segítségére sietett és megmentette a csendőr életét. Trailescut a vonat kerekei darabokra tépték. A csendőr a fején sebesült meg és több bordája is eltört, míg a vasúti tisztviselő a balkariját törte. A sebesülteket a temesvári kórházba hozták. Trailescu apja Kalácsán tanító.

Felrobbantottak egy angol villanytelepet

Londonból jelentik: (Rador.) A Reuter iroda jelenti: Pénteken reggel hatalmas robbanás, majd tűz keletkezett az írálmi villanytelepen. Ez a villanyüzem látta el árammal az egyik nagy acélgyárat, valamint nagy körzetben szolgáltatva a világításhoz szükséges áramot.

A palesztinai arabok vezére visszatérhet hazájába

Jeruzsálemből jelentik: Nagy-Britannia királyi biztosa hozzájárult ahhoz, hogy Ahmed Helmi, a palesztinai arabok 1937 óta száműzetésben levő vezére visszatérjen hazájába. (Rador.)

Rejtélyes dráma az uccán

Budapestről jelentik: A Széll ucca és a Révay uccák sarkán pénteken délelőtt Szabó Lajos 41 éves szabómester revolverével háromszor rálőtt a társaságában levő Makó Mártonnéra, majd két lövéssel főbelötte magát. Csütörtökön egyik Révay uccai szállodában szálltak meg, este onnan eltávoztak és csak reggel felé tértek ismét vissza. Rövid ideig tartózkodtak szobájukban és ismét elmentek. A véres esemény a szálloda közelében történt. Kórházba szállításuk után nemsokkal mindketten meghaltak. A rejtélyes hátterű dráma ügyében a nyomozás megindult.

Horthy Miklós magyar kormányzó tízezer darab élelmiszercsomagot küldött a nélkülöző németországi gyermekek részére. Képünk a drezdai csomagelosztó állomást ábrázolja. Minden csomag tíz kiló súlyban tartalmazott élelmiszert.

Magyar Bál február **3-án** a **Kulturpalotában**

SZÓRAKOZÓ KIRÁLYOK KIRÁLYI SZÓRAKOZÁSOK

Érdekes adatok, hogy mi a szenvedélyük az uralkodóknak, államfőknek és diktátoroknak

Amerika nemcsak a korlátlan lehetőségek, de a végletek hazája is. Az Egyesült Államok, amelyek az 1898-iki spanyol-amerikai hádjárat óta nem vettek komoly háborút — hiszen bármilyen döntő tényezőként is avatkoztak a világháborúba, az európai harcokra annakidején csak önkéntes csapatokat küldöttek — s így azután, bármilyen fonákul is hangozzék, mégis inkább csak „sportszerűség” szempontjából vitatják meg az európai háború eseményeit. Ezzel kapcsolatban pedig nem annyira a súlyos problémák megoldásával vívódó államférfiak, diktátorok és uralkodók gondjai, hanem sokkal inkább az a körülmény érdekli az olvasóközönseget, hogyan töltik szabad óráikat és mivel szórakozna az európai államok uralkodói, elnökei és diktátorai?

Számos amerikai lap foglalkozik most ezzel a kérdéssel és tagadhatatlan, hogy beszámolóik nem is érdektelenek.

1

Legfőképpen természetesen az angol birodalom királyának magánélete foglalkoztatja az amerikai sajtót. VI. György király és Erzsébet királyné nyári látogatásuk óta rendkívül népszerűek az Egyesült Államokban. Nem telik el hét, hogy egyik, vagy másik magazin fényképeket ne közölne az uralkodópárról, akiről egybehangozóan állapítják meg a tudósítások, hogy példás családi életet él. György király legfőbb kedvtelése egyébként a bélyeggyűjtés. A hatalmas gyűjtemény, amelyet néhai atyjától örökölt, nemcsak a brit birodalom, de az egész földkerekség minden országának legértékesebb példányait tartalmazza és

értéke meghaladja a százmillió frankot.

A bélyeggyűjtésen kívül még csupán egy szórakozása van az angol királynak és ez — a bridzs. A beavatottak véleménye szerint a király kitűnő bridzsjátékos és yorki herceg korában Culbertsonnal is résztvett néhány bizonyára érdekes bridzsmérkőzésen.

Edward windsori herceg, aki nem kevésbé népszerű az Újvilágban, ezidőszert mint tábornok teljesít szolgálatot a francia hadszíntéren, egyébként legszívesebben a vízisporttal, vitorlázással, úszással és a filmmel szórakozik. Különösen ez az utóbbi kedvtelése már eleve biztosítja a film tulajdonképpen hazája közönségének lelkes rokonszenvét.

Az európai uralkodók sorában a legkiválóbb tudós kétségkívül

III. Viktor Emánuel olasz császár és király, aki világhírű numizmatikus.

Éremgyűjteményének értéke felbecsülhetetlen és magában foglalja a legrégebb pénzeket, a római és görög korból származó érméket, amelyek muzeális értéke kifejezhetetlen. Az európai uralkodók doyenje, a nyolevan esztendő V. Gusztáv svéd király viszont kiváló teniszbajnok és pátriárka kora ellenére változatlanul lelkesen hódol a „fehér sportnak” az esztendő majd minden hónapjában. Állandó látogatója a francia tengerpartnak s most talán csak a háború akadályozza meg abban, hogy a téli idényt régi szokása szerint cannesi nyaralójában töltse. Nem érdektelen azonban, hogy

a svédek ősz királyi kitűnő céllövő is.

A monte-carlo-i galamblovóbajnokságokon nem egyszer szerepelt „Mr. G.” a bajnokok sorában.

2

Az északi államok uralkodói közül X. Keresztély, Dánia hatalmas természetű uralkodója épp olyan előszeretettel kerékpározik, mint Vilma hollandi királynő, VII. Haakon norvég király viszont kitűnő autóvezető és pompásan képzett tengerész. Fia, Olaf trónörökös, aki a legnépszerűbb Norvégiában, a téli sport meggyőződéses híve és sítúráin már bejárta hazája csaknem egész területét.

III. Lipót, a belgák fiatal királyja lelkes turista. Ebbeli kedvtelésében még az a megrendítő körülmény sem zavarja, hogy atyja, néhai I. Albert király turistakirándulás alkalmával vesztette életét. A Balkán-államok uralkodói közül

II. Carol román király úgynevezett „all round” sportember.

III. Borisz bulgár király pedig szakképzett mozdonyvezető, akinek valóságos szenvedélye, hogy maga vezesse különvonatát.

Az államfők között Albert Lebrun, a francia köztársaság elnöke szakavatott kutyatenyésztő. Pompás fajkutyái a nemzetközi kiállításokon nyerne sorozatos díjakat, Daladier miniszterelnökről pedig azt jegyzik fel az amerikai lapok tudósítói, hogy épp olyan szenvedélyes kerékpáros, mint amilyen szenvedélyes dohányos. Ezen a téren legfeljebb csak Zog, a volt albán király mulja őt felül, aki mostanában a Páris közelében levő Maine kastélyban tartózkodik és naponta legalább kétszáz cigarettát szív el.

A török köztársaság elnöke épp oly kevésbé pazarol időt szórakozásra, mint akár Salazar, Portugália diktátora. A török államfő a munkában leli minden kedvtelését. Sokszor egész éjszakán át nem mozdul író asztala mellől, amelyre reáborulva nyomja őt el gyakran az álom.

3

A diktátorok sorában kétségkívül Mussolini a legnépszerűbb az amerikai közönség előtt.

A Duce ugyanis egészen kiváló sportférfi — bravuros autóvezető, kitűnő motorkerékpáros, ezenkívül szakképzett pilóta, mozdonyvezető, lovas és hosszútávúfutó. Ő mindenestre a legsokoldalabb sportember az összes vezető államférfiak sorában. Hitler kancellárról viszont megállapítják az amerikai lapok, hogy a politika mellett — a művészet iránt rajong. Mint tervező, sok érdekes vázlata ke-

rült már forgalomba, amelyekért természetesen óriási árakat fizetnek a műgyűjtők.

Francesco Franco, Spanyolország Caudilloja maga is műgyűjtő! Fegyver gyűjteménye nemcsak a legnagyobb és legértékesebb egész Spanyolországban, de a szaracén, a toledoi és damaszkuszi, az arab és mór pengék és remek ötvözött aranyezüst heraklós fegyverek egész tárházát foglalja magában.

A távolkelet uralkodói közül Hirohito mikádó, a japán császár tudós biológus. Tokiói palotájában olyan biológiai laboratóriumot rendeztetett be magának, amelyet külföldi tudósok is nagy érdeklődéssel látogatnának, ha földi halandó, kivált külföldi állampolgár egyáltalán eljuthatna a Felkelő Nap országának császára elé. Mandzsuria császára, Pu-Yi kedvenc szórakozása a kertészkedés és a golf. A szomszédos szovjetbirodalom diktátorának, Dlugasewski-Sztalin Józsefnek, aki közismerten zárkózott életmódot folytat, egyetlen szórakozása a sakkolás.

Az amerikai lapok módszeres felsorolása nem felel meg a trónvesztett uralkodókról sem. II. Vilmos császárról, a „doorni remetéről” ugyan mindenki tudja, hogy kedvenc testedzése a favágás, amelyet több mint egy emberöltő óta állandóan végez. Doorni parkjában már minden fát kivágott a volt császár, úgyhogy az amerikai tudósító szerint mostanában szomszédja, Bentink Amerigon gróf parkjában irtja a pusztulásra ítélt faóriásokat.

XIII. Alfonz, a volt spanyol király kiváló biliárd játékos. Római palotájában valóságos biliárdmérkőzéseket vív önmagával, mert megfelelő ellenfélre eddig alig talált. A legigénytelenebb életmódot kétségkívül Hailé Szelasszié, az abessziniai ex-négus folytatja londoni száműzetésében.

Egyetlen szórakozása az akvárium, amelyben a legkülönbözőbb egzotikus halfajtákat tenyészt.

Az amerikai tudósítók végül Rooseveltnél is megemlékeznek, aki épp olyan lelkes halász, mint akár Chamberlain, Anglia miniszterelnöke.

Bírósági ítélettel kötelezték a szülőket, hogy a jelentkező kéréshöz adják hozzá leányukat

Newyorkból írják: George Lowther 30 esztendősi biztosítási ügynök hevesen udvarolt Ellen Herrick husz éves társaságbeli leánynak, Walter Herrick gazdag vállalkozó gyermekének.

Meg is kérte a kezét, de a szülők kiköszörözték.

A fiatal leány a legfelsőbb amerikai bírósághoz, a Supreme Court-hoz fordult igazságért és megidézette szüleit a bíró elé. John Wasserfogel bíró elé került az ügy, aki három óras tárgyaláson hozta meg az ítéletét.

Először is megkérdezte a leánytól, tudja-e, mi a jelentősége annak, hogy ha bírói beavatkozást kért a szülei ellen.

— Tudom! — felelte a leány. — Azért fordultam a bírósághoz, mert be akarom bizonyítani a szüleimnek, hogy

a kérésem érdemes arra, hogy hozzáadjanak.

Az anya előadta, hogy az első perctől kezdve nem nézték jó szemmel a fiatalok találkozását. Ő folyton szidta Lowtheret, mire a leány in-

dulatosan megjegyezte: „Ne a háta mögött ócsárolj, hanem ismerkedjél meg vele és akkor meg fogod látni, milyen kitűnő ember.”

— Erre meg is hívtuk Lowther urat; — folytatta az anya, — de egyáltalán nem bizonyult olyan kitűnő embernek, mint azt a leányom hangoztatta.

Ezután az apa magyarázta meg, hogy miért ellenzik a házasságot.

— Leányom kérése nem komoly ember.

Szoknyavadász.

Anyagi helyzete sem olyan, hogy jómódban nevelkedett leányomat eltarthassa. Én pedig nem fogom az európai szokást gyakorolni és amíg élek,

nem adok hozományt a leányomnak.

Majd ha meghalok, ugyanis minden az övé lesz.

A bíró meghallgatta a fiatalokat is, majd a következő ítéletet hozta:

— Ellen Herrick kisasszony, miután már husz esztendő,

szabad akarattal rendelkezik.

Utasítom a szülőket, hogy ne akadályozzák meg a házasságot. Elrendelem, hogy a kisasszony haza térjen és tiz napig semmi körülmények között se érintkezzék völegényjelöltjével. Tiz nap múlva jelenjen meg ismét nálam és mondja meg, akar-e George Lowther felesége lenni vagy sem. Ha még akkor is kitart mellette,

ugy tessék a házasságot megkötöni.

Az „ítélet” után a bíró az apához fordult:

— Ne nézzen olyan haragosan erre a fiatal emberre, mert hiszen valószínűleg ő lesz a maga veje. Remélem, hogy az ifju dolgozni fog és tisztességesen fogja magát viselni.

A Temesvári Magyar Dalárda

MA, SZOMBATON ESTE 9 ÓRAKOR

nótás táncestélyt rendez

A „BÁNSÁGI ÁRUHÁZ” (WHITEHOUSE-PALOTA) ÖSSZES TERMEIBEN. — ESTÉLYI RUHA NEM KÖTELEZŐ

Egyenlőség

Szeretnénk néhány szót visszahívni, ismét felidézni abból a beszédből, amelyet Szász Pál dr. a napokban Marosvásárhelyt tartott. A mélyenszántó gondolatokból elsősorban egyet említnék fel és pedig azt, amelyből az egyenlőség hite csillog. Két helyen is találkozunk aláhúzottan ezzel a gondolattal. A szónok először egyenlőséget hangsúlyoz a magyar közösség mesgyéjén belül, majd egyenlőséget kíván ott is, ahol ennek a közösségnek az államszervezetbe való elhelyezéséről beszél. Az egymásközi egyenlőségről a magyar gazdátársadalmat átalakító folyamattal kapcsolatban tesz említést. A nagybirtokok megszűnése nem bomlasztotta meg a magyar gazdátársadalmat. Azok az erős lelkek, akik megállták a változás tűzpróbáját, új életcélokat és életkereteket kerestek. Ez az út, az új munkaterv viszi őket azokhoz, akik tapasztalataikra, tanácsaikra szorulnak: a magyar köznép- és kisbirtokos osztályhoz. Annak, ami végbement, összetett lelki háttere van, amely hivott író tolla után kiált. Ma az eredmény mutatkozik és azt Szász Pál dr. ebben a csúcsmondatában fejezi ki: „rájöttek arra, hogy nincsenek nagy különbségek ember és ember között, a Mindenható egyforma jelentékeny szerepet szánt minden embernek.”

Nyugtassuk szemeinket ezen a mondaton, ma, amikor odakünn az öncsinálta nagyszámok ideje dül. Nem szónoki rutin, hanem őszinte meggyőződés és tapasztalat illesztette ezt a mondatot a beszéd keretébe. Az EMGE elnöke, aki pályája kezdetétől liberális síkon haladt, az erdélyi föld felett úszó levegő tisztaságában, az erdélyi életproblémák kétségeiben megtisztulva tovább él abban a gondolatban, amely minden műtanítás és cikornyázás elvetésével hirdeti az ősrégi tanítást: az Isten és ember előtti egyenlőséget. Ez az egyszerű gondolat az, amely a történelem mai árában elszigetelt kis pontokra menekszik, hogy ott fenyegezzék a minden oldalról felcsapó hullámok. Lehet-e őszintébb valamást tenni a magyar gazdák előtt, mint azt, ami egy élet megingathatatlan tapasztalata? Kisebbségi nép jövőjét igazabb tanításra nem lehet építeni, mint az egyenlőség alapelvein. Az európai népkisebbségek fejlődésének képe azt mutatja, hogy a közös sors mindenütt meglazítja és végül romba dönti az osztály-válaszfalakat. De nemcsak a közös sors, amely a rétegződést alássa, hanem egy politikai igazság belátása is. Valamely kisebbség a maga életfeltételeinek kielégítését csak azzal a tiszta lelkiismerettel kívánhatja, ha osztálytalan egységbe tömörülve, maga is az egyenlőség parancsa szerint él. Egyébként mástól sem kérhetjük az életjogok beteljesedését valódi egyenlőséget.

Igy tehát a kisebbségi élet suprema lexje, legfőbb parancsa az egyenlőség szüntelen megvalósításai. Szász Pál dr. tisztult gondolkodásában a természettől adott különbség nem ad jogot az erősebbnek, hanem azt a kötelezettséget rója rá, hogy a gyenge védelmére keljen az erős és részesítse a tehetségi aránytalanságból előállott többletből embertársát. Az erdélyi gazdátársadalom átszervezésének ez a vezérmotívuma cáfolja azt az erőszakolt tanítást, amely a természettől adott egyenlőtlenségre a kiváltságok jogi védelmét építi. Az ilyen tanításokkal szemben vissza kell térnünk a lélek őszinte meglátásaira, az egyszerű, az örök és megingathatatlan igazságra.

Aki egyenlőségben és embertársi szeretetben él, az ugyanazt kívánhatja másnak is. Bármilyen változásokon is menjen át a többségi és kisebbségi nép kapcsolata, annak csak az egyenlőség lehet szilárd építőalapja. Lehetnek modus vivendik, lehetnek átmenetek, lehetnek vegetálások, de tartósnak csak a kiváltságosok kiküszöbölésére lehet építeni. Ezt mondja Szász Pál dr. azzal, hogy senki hátrányára sem akar törvényeket. Egy olyan törvény, amely a népkisebbségeket kiváltságban részesíti, a gyakorlati élet szempontjából éppen olyan kevéssé üdvös, mint az, amely bizonyos jogokból kizárja a népkisebbségeket. Az EMGE elnöke nem akarja népe sorsát egy törvény halott szavaira bízni. Voltak törvények, amelyek kihúlt betűk maradtak és vannak íratlan törvények, amelyek élnek a lelkekben. A népkisebbségekkel való bánásmód fölül a kiváltságok megszüntetése lehet. Egy törvény adhat jogot, amelyet hol betartanak, hol nem, de a népkarant, amely egyenlő feltételekhez köti az anyagi javakhoz való hozzáférést, az írást és a szót feleslegessé teszi. Már pedig a kisebbségi kérdés megoldása körül sok szó hallatszik el és sok írás lát nyomdafestéket. Ki kell választanunk ezekből azt, amelynek legtöbb igazságtartalma van, amely a probléma magvát szórja el a megfontolás és gondolkodás talajába. A marosvásárhelyi beszéd szavait azért hívtuk vissza, mert a kisebbségi kérdés körül irodalom-ból ki kell emelnünk azokat a gondolatokat, amelyek a most készülő szerkezet kötőanyagát képezik. Minden időre jegyezzük meg: a politikai vegykonyhák nem lesznek képesek olyan oldatot előállítani, amelyben a kisebbségi kérdés tömbje oldódik, ha az egyenlőség, igazságosság és őszinteség ősi emberi anyagait mellőzi.

A polgárság minden rétege nagy lelkesedéssel jegyezi hadfelszerelési kincstári jegyeket

A hadfelszerelési bónok jegyzése az egész országban folyamatban van. Ezzel kapcsolatban kérdést intéztünk Popovici Virgil ezredes, megyei prefektushoz, Tautu V. pénzügyi vezérfelügyelőhöz és Esanu Gh., a Nemzeti Bank temesvári fiókjának igazgatójához, akik a legnagyobb előzékenységgel adták meg a kért felvilágosításokat. A beszélgetésből kitűnt, hogy

a polgárság minden rétege nagy lelkesedéssel jegyezi hadfelszerelési bónokat,

mert meggyőződtek arról, hogy a jelen körülmények között megtakarított pénzüik számára ez a legbiztosabb és a leggazdaságosabb elhelyezés. A lakosság elismeréssel értékeli Ófelsége Carol király kormányának és Constantinescu Mitita pénzügyminiszternek bölcs politikáját, mert amíg más országokban külön jövedelmi és tőkeadókat vezettek be, addig nálunk az országban nem fordultak hasonló eszközökhöz, hanem a befizetett összeg fejében

rövid lejáratu és kamatozó bónokat bocsátanak ki.

A különböző egyesületek, szövetségek és szindikátusokkal folytatott értekezletek után a vállalatok és az adófizető polgárok jelentős összegű bónokat jegyeztek. Ezek közül is kiemelkedik

Baran Coriolan dr. főpolgármester, aki háromszázezer leit jegyzett hadfelszerelési bónokra. Ezenkívül a Gyapjuipar 20 millió leit, a Temesvári Bank 15 millió leit,

az Ideal bőrgyár félmillió leit, a Romitex-gyár pedig két és fél millió leit jegyzett. A köz- és magántisztviselők ez alkalommal is becsülettel kivették részüket a bónójegyzésből, mert mind-egyik egy havi fizetését jegyezte. A pénzügyi tisztviselők számára a pénzügyminisztérium

megadta azt a kedvezményt, hogy a lejegyzett összeget ez év végéig fizethetik be.

Hasonló lelkesedés mutatkozott a nyugdíjasok részéről is, mert voltak olyan nyugdíjasok, akik

egész évi nyugdíjukat ajánlották fel erre a célra.

A földművesek is megértették az idő szavát és minden községben bizottságok alakultak, amelyeknél a földművesek anyagi helyzetük szerint bejelentik a hadfelszerelési bónok jegyzésére felajánlott összeget.

Popovici Virgil ezredes, megyei prefektus, Tautu V. pénzügyi vezérfelügyelő és Esanu Gh., a jegybank igazgatója még közölték, hogy egyes újságokban olyan közlemények jelentek meg, amelyek nem tükrözik vissza az illető szakcsoporthoz összes tagjainak egységes véleményét. Éppen ezért közlik, hogy a hadfelszerelési bónok jegyzésével kapcsolatban

csak a megyei prefektus, a pénzügyi vezérfelügyelő és a jegybank igazgatója nyertek felhatalmazást újságközlemények kiadására.

Itt említjük meg, hogy a magántisztviselők és magánalkalmazottak céhének vezetősége a hadfelszerelési bónok jegyzésének ügyével foglalkozva meglehetősen felhívást intézett a munkaadókhöz. Ebben kéri, hogy könnyítsék meg tisztviselőik számára a hazafiui kötelesség teljesítését és

előlegezzék alkalmazottaik részére az erre a célra szánt összegeket.

Ezenkívül a tisztviselők és alkalmazottak anyagi helyzetére való tekintettel, tegyék lehetővé, hogy ezen előlegek visszafizetése minél több részletben történhessen.

Magyarország miniszterelnöke nagy beszédet mondott az álláshalmazók ellen

Budapestről jelentik: Teleki Pál gróf miniszterelnök, a Magyar Élet Pártja csütörtök esti összejövetelén nyilatkozatot tett a szőnyegen lévő törvényjavaslatokról, így az álláshalmazási és az összeférhetetlenségi törvény tervezetéről. Kijelentette, hogy nem lehet általános érvényű rendelkezéseket hozni ezen a téren és nem lehet kimondani, hogy Budapesten, vagy a vidéken egyszerre szűnjön meg minden második, vagy harmadik állás és hogy a férjeket, vagy a feleséget megfosszák az állásuktól. Az általános szempont az kell legyen, hogy

a családfenntartó két vagy három fizetéses állást ne tartson meg.

Az álláshalmazásokat meg kell szüntetni és nem szabad azokat lehetővé tenni. Viszont nem lehet általános érvénnyel bíró rendelkezést teremteni, egyébként kell megvizsgálni az eseteket.

— Újabb kezd kialakulni az a rendszer, — mondotta a miniszterelnök — hogy a vállalatok és társaságok élére olyan egyéneket állítanak, akik a rájuk ruházott munkakörhöz semmit sem értenek és akik csak díszül maradnak meg minden munka nélkül, nagyobb fizetésekkel az ilyen állásokban. Ha azt a szándékot, hogy a vállalatokat keresztényesítsék, komolyan akar-

ségi kérdés megoldása körül sok szó hallatszik el és sok írás lát nyomdafestéket. Ki kell választanunk ezekből azt, amelynek legtöbb igazságtartalma van, amely a probléma magvát szórja el a megfontolás és gondolkodás talajába. A marosvásárhelyi beszéd szavait azért hívtuk vissza, mert a kisebbségi kérdés körül irodalom-ból ki kell emelnünk azokat a gondolatokat, amelyek a most készülő szerkezet kötőanyagát képezik. Minden időre jegyezzük meg: a politikai vegykonyhák nem lesznek képesek olyan oldatot előállítani, amelyben a kisebbségi kérdés tömbje oldódik, ha az egyenlőség, igazságosság és őszinteség ősi emberi anyagait mellőzi.

ják megvalósítani, akkor nem tudatlanokat kell elhelyezni, hanem meg kell keresni azokat a rátermett és hozzáértő személyeket, akik ezen állásokat éppen úgy be tudják tölteni, mint az előleik. Hála Istennek, van a magunk fajából elég, akik megfelelnek az ilyen helyekre, csak meg kell keresni őket.

Corso mozi

bemutatja a legújabb és legszebb színes filmet

Kentucky

a szenvedélyek városa

melynek főszerepeit a gyönyörű sztár

LORETTA YOUNG

és a nők kedvence

RICHARD GREENE

játsszák.

PARAMOUNT-HIRADÓ BEMUTATÓJA

D. u. 3 órakor 17.— leies helyárrakkal:

Isten vele, tanár ur!

= HIREK =

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1.200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1.400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

A pipa

ott lóg a subás ember agyarái között. Maga a harcsabajuszu, bozontos szemöldökű, sötétbarna arcu subás pedig odatámaszkodik a begai hid vaskorlátjának közepéhez és nézi a vizen csendes elnyújtódó uszályhajókat. Az uszályok öblös gyomra tele van sok-sok búzával és indulásra készen áll. A hajók azonban nem mozdulhatnak, mert az indulást nem engedí a jég. Igaz, hogy a város területén csak helyenkint fagyott be a folyó, de a városon kívül bizonyára vastag jégpáncél fedi a hátát. Ugyanez van a Tiszán és a Dunán is, már pedig az uszályoknak a Begán, Tiszán és a Dunán keresztül kell megtalálniuk az utat a tenger felé.

Ezen gondolkodik subás alakunk, amint a hid korlátja mellől elnézi az uszályhajókat, amelyek a sok kenyérnek valót messze-messzire elviszik a Bánáságból. A pipa ott szortyog a fogai között, gyönyörrel pöfékel belőle és fújja a füstöt a páras levegőbe. Látszik rajta, hogy élvezi a pipálást.

Elgondolkodásából váratlanul hozzá intézett szóltatás billenti ki.

— Bácsi, — mondja közel hozzá surbankó inasgyerek.

— No, mi a, te? — böki ki a kérdést a foga és a pipa mögül.

— Bácsi, — figyelmezteti az inaska, — vigyázzon, mert belecsik a pipája a Begába.

Ftymálóan felel:

— Nem éred meg te azt hajasan, kopaszon is bajosan!

Zsupsz! Az utolsó szótagnál tulságosan nyílt a rés az ajkai között és a pipa belepottyant a Begába és annak is jégmentes részébe, ahol menten elmerül.

A subás fenyegetően rázza öklét a gyerek felé, de az már rohögve odébb fut.

Kolum Bácsi

— Eltemették Motta volt svájei elnököt. Bernből jelentik: Giuseppe Mottát, Svájc volt szövetségi elnökét, pénteken helyezték örök nyugalomra.

— Földrengés Törökországban. Ankarából jelentik: Csütörtökön Törökországban újabb földrengés volt, amelynek szerencsére nem volt halálos áldozata.

— Gyorsvonatokon is utazhatnak a katonák. Bucurestiből jelentik: A vasút vezérigazgatósága közleményt adott ki, amely szerint a jövőben katonai gyakorlatra behívottak utazási igazolványaikkal, behívókkal, leszerelési parancsaikkal, amennyiben nagyobb távot kell beutazniok, jogukban áll gyorsvonaton utazni, de csak harmad osztályon. Ezeknek természetesen nem kell megfizetniük a személy- és a gyorsvonat közötti menetdíj különbséget sem.

— Megünnepelte Berlin Nagy Frigyes halálának évfordulóját. Berlinből jelentik: A Raedor: A porosz tudományos akadémia tagjai a régi porosz hagyományoknak megfelelően tegnap megünnepelelték Nagy Frigyes halálának évfordulóját. Nagy Frigyes volt az, aki a német birodalmat megalapította. Az ünnepségen számos magasállású állami és pártvezető jelent meg. Képviseltette magát az orosz tudományos akadémia is Kastanov népevelésügyi népbiztos útján és megjelent az ünnepségen a berlini orosz nagykövet is.

Kérdés és felelet

A hosszú téli estéken angol és francia otthonokban, ha elunták a kandalló mellett a fotelhadvezérek bölcs tanácsait és félretették az érzelmes regényeket, előveszik az újságokat. Van azokban egy régi, kedves rovat, amely különösen alkalmas az unalmas hosszú esték agyonütésére. Az a címe, hogy kérdés és felelet. A történelem, tudomány és ismeretek tárából vett kérdések vannak benne, a melyekre felelni kell. Unaloműző, tanulságos, elmét pallérozó szórakozás. Az újságok kérdései a mostani időkhöz alkalmazkodva történelmi, nagy háborúk emlékeit, híres államférfiak, hadvezérek nevezetes mondásait elevenítik fel. Nagy fejtörés nem kell a megfajlásukhoz, mert ha valaki véletlenül nem emlékezne a szóbanforgó eseményre, vagy idézetre, egyszerűen utolsó oldalára fordítja az újságot és megtalálja benne a pontos feleletet. Ime néhány kérdés: Kimondta ezt: „Az angol nemzet olyan, mint az öreg Josiah Quincy, mindig belecsuppen valami szerencsés fordulatba.” Megfejtés: Emerson. És ki mondta ezt? Megtörtént néha, hogy a bölcs emberek tévednek és a szamaraknak van igazuk. (Melbourne.) Ki lett huszonhárom éves korában pénzügyminiszter? (William Pitt.) Mikor zárták be az angol alsóház ülését egy léghajó miatt? (1823-ban egy ballon szállt fel London felé. Ez olyan nagy szenzációt keltett, hogy az összes képviselők otthagyták a parlamentet és az ülést be kellett rekeszteni.) Ki vezette be Angliában a hétfélig szünetet? (Walpole miniszterelnök, aki nagyon szeretett vadászni és szombaton, akármi történt, otthagya Londont.) Kitél ered ez a mondás és mire vonatkozik: „Asszony hozta, asszony fogja elvinni.” (V. James skót királytól, Mary királynő apjától és a királyi koronára vonatkozik.) Ki írta ezt: Van egy sok bajjal, vesződséggel járó, féltetlen őrzött rabszolgaság, amelyet ezzel a névvel gonyolnak: hatalom. (Macaulay.)

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo-pirula. Székrekedés, bélrengés, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

(—) Vallásos est a nagyszentmiklósi evangélikus templomban. Vasárnap, a hó 28-án délután hat órai kezdettel az evangélikus egyházközösség vallásos estélyt rendez az ottani templomban, amely alkalommal Argay György főesperes mond majd ünnepi beszédet. Az estélyen közreműködik az egyházi zenekar, szavalnak Kessler Ede nagyszentmiklósi lelkész és Granzer Károly, szólót énekel zenekari kísérettel Székely Ernőné, a zenekarban közreműködnek Putnoki Erzsike, Wagner József, Karl Péter, Wagner Péter, Tárkányi Géza, Arany Elemér, Székely Ernő. Hegedűszólót Wagner József, csellósólót Karl Péter ad elő. Belépődíj nincsen. a templom ffitve lesz.

(—) A városi árvédelmi bíróság elnöke újból átvette hivatalát. Rusalin Ion járásbíró, a városi árvédelmi bíróság vezetője, aki katonai szolgálatot teljesített, visszaérkezett és Popa Octavian járásbírótól újból átvette hivatalát.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Reich György, Thomas Ute, Lehy Ottó Ervin, Halmagean Elisabeta, Toma Elena, Marin Constantin, Habenicht Herbert Rudolf.

(—) Előkészületek a maximális árak új megállapítására. Megírtuk, hogy a februárra szóló maximális árak megállapítása a jövő hét elején megtörténik. A helytartósági árellenőző bizottság tegnap délután Ciupe Gheorghe dr. vezértitkár elnöke alatt tartott ülésén foglalkozott az új maximális árak előkészítésével.

(—) Főszolgabírói értekezlet. Popovici Virgil ezredes-prefektus elnöke alatt tegnap főszolgabírói értekezlet volt. A főszolgabírák jelentést tettek járásaik közviszonyairól és megbeszéltek a legújabb közigazgatási rendelkezéseket.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA

Január 27-én, szombat a következő gyógyszerárak tartanak szolgálatot:

Belvárosban az Unirii téren levő Weisz gyógyszerár.

Gyárvárosban a Maresal Joffre úton levő Schul gyógyszerár.

Erzsébetvárosban a Carol úton levő Keller gyógyszerár.

Józsefvárosban a Preyer uccában levő Ungváry gyógyszerár.

Mehalában a Corvin gyógyszerár, Ujkisodán pedig Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Két vakbél

Ejszaka megszólal a vidéki orvos telefonja: — Doktor úr rosszul van a feleségem. Tessék megvizsgálni.

— Egyelőre adjanak neki aszpirint — feleli az orvos — majd reggel megnézem.

— De sürgős volna a dolog, azt hiszem, vakbélgyulladás van.

— Az ki van zárva — állapítja meg az orvos, — a vakbélét három évvel ezelőtt kivettem. Olyan még nem fordult elő praxisomban, hogy valakinek két vakbele lett volna.

— Hát olyat hallott-e, doktor úr, — suttogta most a férj, — hogy valakinek második felesége is lehet?

Elejtett szemeit

harisnyáin olesón és gyorsan felszedjük

Mikó Frida

Dauerbach-palota

— Vezető főrabbit választ a romániai zsidóság. Bucurestiből jelentik: A Seara írja: Január 28-án, vasárnap kerül sor a regáti izraelita vallás vezető főrabbijának kijelölésére, aki jogszertinti szenátor is. Erre a tisztségre a következőket jelölik: Ebeck dr., Halperin dr., Halévi dr., Guttman rabbi, Weinberg dr. és Safran dr. rabbi.

— Tűz Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: A Str. Carolban lévő tömbházból tüzet jelentettek és a bucaresti központi tűzörségnek sikerült a tüzet elszigetelnie.

Mozi

Tropusi mámor

A Scala mozi bemutatója.

Általános érdeklődés közepette mutatták be a Scala mozgóban a Trópusi mámor című exotikus filmet. Messzi Saigóban játszódik a cselekmény, a melynek tárgya egy amerikai ifjú és egy gyönyörű szép templomi táncosnő tragikus szerelme. Nemcsak a szerelmi történet lenyűgözően érdekes, ugyanolyan szenzációkkal szolgál az események színpada is. Látjuk Indókina titokzatos templomait, tanúi vagyunk a Budha-szertartásnak, csodálatos tájképek bontakoznak előttünk és megismerjük a színházak, mulatóhelyek életét is. A templomi táncosnő szerepét Heddy Lamour játssza, aki nemcsak feledhetetlen színészi alakítást nyújt, hanem csodálatos szépségével is lenyűgöz. Az amerikai ifjú szerepében Robert Taylor, a nők bálványja, jeleskedik. Edegen világokba csodálatos élmények kelles közepébe visz bennünket ez a film. Érthető tehát, ha a közönség tódul a Scala mozgóba, hogy a Trópusi mámort láthassa.

Rudolf Fernau és Anneliese Uhlig az UFA művészei, A függöny lehull című film egyik jelentében

MŰSOR:

Szombat, január 27.

APOLLÓ: Az útalat (német film)

CAPITOL: A kalóz-szigetek titka I. rész (angol film.)

CORSO: Kentucki, a szenvedélyek városa (angol film)

SCALA: Trópusi mámor (angol film)

Hét magyarországi nyilas képviselő mentelmi jogát felfüggesztik. Budapestről jelentik: Az Esti Kurir értesülése szerint az ügyészség pénteken megkereséssel fordult a magyar képviselőházhoz hét nyilatkozó képviselő mentelmi jogának felfüggesztése iránt. A lap szerint a képviselők kihallgatásának kérdése összefügg a legutóbbi rendőri nyomozással. A képviselőház mentelmi bizottságát keddre hívták össze.

(—) Florescu Virgil és Avramescu Ioan büntetését az ítélőtábla megerősítette. A temesvári törvényszék néhány hónap előtt Florescu Virgilt két és fél évi, Avramescu Ioant pedig két évi fogságra ítélte zsarolás kísérlete miatt. Mindketten Trattner Viktor pénzügyi főtitvisztviselőt akarták megzsarolni. Ügyük most került a temesvári ítélőtábla elé, amely a vádlottak fellebbezését elutasította és Florescu Virgil, valamint Avramescu Ioan büntetését jóváhagyta.

(—) Gyász. Schöllhorn Gyula, a Viktória biztosító társaság főtitvisztviselője, 45 esztendőskorában hirtelen meghalt. Halálát gyászolja felesége, született Ruschil Iona, leánya, Mária, nevelőanyja, özvegy dr. Ring Mihályné és nagyszámú rokonság. Temetése vasárnap délután 4 órakor megy végbe a gyárvárosi temetőben.

(—) Allásuktól felmentett pénzügyi tisztviselők. Linca Gheorghe és Lazarau Constantin oravicai adóügynököket felmentették állásuktól. A felmentés oka az, hogy az oravicai törvényszék mindkettő ellen szabálytalanságok miatt büntető eljárást tett folyamatba.

(—) A temesvári görög keleti püspökség szinódusának lelkész tagjai. Az újonnan létesített temesvári görög keleti püspökség első szinódusa számára most választották meg a lelkésztagokat. Ezek a következők: Tiucra Patrichie dr. főesperes az Erzsébetváros, Evutian Sabina protodiakon, közoktatásügyi vezérfelügyelő a Gyárváros, Imbroane Ion plébános a Józsefváros számára. Újkisodán Vuia Cornel Erzsébetvárosi plébános, Vingán Bocsianu Alexandru főesperest, Rékason Goanta Iosif főesperest, Komlóson Cirotianu Stefan dr. főesperest és Buziáson Ghetia Ion főesperest választották meg.

(—) A Chinezul-ILSA sportegylet futballistái vasárnap edzést tartanak. A sportegylet vezetői ezúton is kéri a játékosokat, hogy délelőtt tíz órakor jelenjenek meg a Banatul-pályán, ahol az idei első szabadtéri edzés után játékosértekezlet is lesz.

(—) Műsoros este Rónácán. A Katolikus Népszövetség rónáci ifjúsági tagozata holnap, vasárnap este hat órai kezdettel nagyszabású műsoros estet rendez, amelyen színre kerül a Csárdás című háromfelvonásos operett. Rendező Kopasz Anti. Az előadás után tánc lesz. A műsoros este ezúton is meghívják a közönséget.

(—) A Temesvári Magyar Dalárda nótás táncestélyére, amelyet ma, szombaton este 9 órakor a Bánsági Áruház (Whitehouse-palota) összes helyiségeiben rendez, nem bocsátott ki külön meghívókat, hanem barátait, pártfogóit és jóakaróit ezúton hívja meg meleg szeretettel. Estélyi ruha nem kötelező, a dalárda kéri, hogy akik tehetik, népi viseletben jelenjenek meg. Ezen a szép estén a nagy táncterem színpada a „Babatündér” csodás világát fogja elővarázsolni. Göndör Sándor csárdájában „Korcsmárosné Aranyvirág” méri a legfinomabb bort, a „Nóta forrás”-t és szépen rendezik be a nők külön öltözőjét, a Hölgyek óázisát. A belépti jegyek árait a mai viszonyoknak megfelelően állapították meg, a táncosok, a testvér dalárdák és a dalárda pártoló tagjai részére 30 lei, személyjegy 45 lei, a családjegy 105 lei, amely összegben már az illeték és a bélyeg is bentfoglaltatik. Jegyigényléssel és esetleges felvilágosításért Kun Ferenc dr. ügyvédi irodájához, vagy a Bánsági Áruházhoz (Whitehouse palota, telefon 26-42.) lehet fordulni.

(—) A Dura sportegylet bálja február tizedikén lesz a sörgyár összes termeiben. Ez a sportmulatság minden évben kitűnően sikerült és az idén is nagyszabású előkészületek történnek a siker érdekében. A rendezőség kitűnő zenéről gondoskodik és ezenkívül a kellemes meglepetések egész sorozatát tervezi a közönség szórakoztatására. A Dura mulatsága február 10-én este 10 órakor kezdődik és sportkörökben máris nagy érdeklődés mutatkozik a bál iránt.

(—) Halálozások. Meghaltak: Bakacsi Rozália negyvennyolc éves, Wiesner Iona született Szél ötvenhárom éves, Szopuch Emma huszonhét éves, Belei Sabina született Hadan negyvennégy éves, Trinkl Julianna huszonhárom éves, Lenhardt Károly ötvenöt éves malommunkás.

(—) Koresolyák, ródlík, különböző vasárúk és háztartási cikkek olcsón kaphatók Scherter Ott óvaskereskedésében, Temesvár, I., Eminescu ucca 5. szám.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-, meleg folyóvíz, telefon, stb.)
Polgári szálló — polgári árak!

Vakmerő kloroformos rablótámadás fényes nappal egy belvárosi trafikban

Temesvár legforgalmasabb helyén, a belvárosi Alba Iulia-uccán, csütörtökön délután negyedhárom órakor vakmerő rablótámadás történt az Arzenovics-féle dohánytözsdeben. A trafikban egyedül tartózkodott Wildau Anna, a bérlő, amikor nyílt az ajtó és egy magas, szürke kabátos, jólöltözött fiatalember lépett be, aki már az ajtóban egy csomag National-cigarettaért. Wildau Anna a pultra helyezte a cigarettacsomagot. A fiatalember abban a pillanatban kloroformmal itatott zsebkezdőt húzott elő zsebéből és azt a trafikosnő arcára szorította.

Wildau Anna elvesztette eszméletét és a földre bukott. A rabló a pultra mögé nyúlt, kihúzta a pénztárfiókot és kiszedte abból — néhány egy- és kételees kivételével — minden pénzt, aztán el-sietett.

Nemsokára benyitott az üzletbe a szomszédos Elsa-harisnyaüzlet egyik elárusító kisaszszonya, aki Wildau Annát eszméletlen állapotban, a földön találta. Azonnal segítséget hozott, magához tértették a ifrafikosnőt és a rendőrségre siettek. Wildau Anna elmondotta, hogy a szürke kabátos fiatalember már délben is járt a trafikban, akkor azonban ott volt a kiszolgáló leány is. A fiatalember akkor valamit vásárolt és eltávozott. Negyedháromkor az ucca teljesen néptelen volt, amikor a rabló újból jelentkezett.

A rablott összeg megközelíti a tízezer leit és papírpénzből, valamint százasokból állott.

A rendőrség megindította a nyomozást és mint-hogy pontos személyleírást kapott, remélik, hogy a rabló hamarosan kézrekerül.

Feloszlatták a kanadai parlamentet

A háboruellenes párt miatt Mackenzie King meg akarja szólaltatni a közvéleményt

Ottavából jelentik: Kanada népe nagy meglepetéssel vette tudomásul, hogy a szövetségi parlament feloszlatták és kiírták az általános választásokat. A kormány tagjain kívül maguk a képviselők is meglepetéssel vették tudomásul, amikor a parlament hatodik ülészakánának megnyitása alkalmával a hagyományos beszédek végén a kormányzó, lord Tweedsmir, bejelentette, hogy a kormány szükségének tartja felkérni Kanada népét arra, hogy megújítsa a mondatumokat. Mackenzie King kanadai miniszterelnök később megmagyarázta, hogy ez a váratlan és a kanadai történelemben még elő nem fordult ese-

ménynek mi a célja. A miniszterelnök közölte, hogy Ontario állam parlamentje megkísérelte, hogy elítélje a kormányt a háborús erőfeszítésekre vonatkozó politikáját. széthúzást akart kelteni az országban és a kormány munkáját állandó bírálatokkal zavarja.

Mackenzie King beszédét nagy elégedetlenséggel vette tudomásul az ellenzék, amelynek vezetője megvádolta a miniszterelnököt, hogy nincs tekintettel Kanada politikai hagyományaira és magára a birodalom érdekeire. A parlamentet feloszlatták, a választásokat pedig hat héten belül megtartják. (Rador.)

Eltemették Vészi Józsefet

Budapestről jelentik: Hatalmas részvétel mellett temették el pénteken délelőtt a magyar újságírás nagy halottját: Vészi Józsefet. A temetési gyászszertartás a dohányuccai izraelita zsinagógában folyt le. A Jókai-lepellel letakart koporsó körül ott volt Vida Jenő, Chorin Ferenc, Hegedűs Lóránt, báró Sztérenyi József, Fenyő Miksa, báró Láng Boldizsár és sokan mások. Ulain-Reviczky Antal miniszteri tanácsos, a külügyminisztérium sajtófőnöke, Schmiedt Richard, a tözsde elnöke, Weisz Fülöp, Sióagárdi Zöld Márton tábornok a díszbe öltözött katonatisztek élén és még igen sokan. Elsőnek Hevesi Simon dr. főrabbi beszélt, majd Stern Samu, a budapesti izraelita hitközség elnöke mondott gyászbeszédet. Ottlik György főszerkesztő a Pester Lloyd nevében beszélt.

Varázslója voltál Te hivatásunknak és tiszta, önzetlen működéseddal példa voltál előttünk, akiket nemcsak tanítottál, hanem neveltél is. — mondotta búcsúbeszédében a Pester Lloyd főszerkesztője. — Az újságírói kar nevében Pünkösdi Andor mondott beszédet és végül utolsó-nak budai Goldberger Leó beszélt. Majd megalakult a gyászmenet és az elhunytat a Kerepesi-temető díszsírjára temették.

(—) Létrejött a megegyezés Temesvár városa és a Ganz-cég között a városi vágóhid hűtőberendezésével kapcsolatban. Az egyezséget azonban a felsőbb hatóságok még nem hagyták jóvá és ezért a temesvári törvényszék a tegnapi kütűzött tárgyalást ismét elnapolta.

(—) A temesvári munkakamara új ideiglenes bizottsága. A munkaügyi minisztérium, mint jelentették, új ideiglenes bizottságot nevezett ki a temesvári munkakamara élére. Az új bizottság elnöke ismét Roscoban Gheorghe lett, tagjai a munkások csoportjában Garboveanu Simeon, Ciortus Danila és Mozere Rudolf, a magánalkalmazottak csoportjában Roscoban Gh., Boncea Iuliu és Stan Vasile, az iparosok csoportjában pedig Sechei Alexandru, Ardelean Iosif és Dorn István. Az új ideiglenes bizottság tegnap délben letette a hivatali esküt.

— Zúrichi tőzsdezárlat: Páris 10.07, London 17.77, Newyork 446, Amszterdam 237, Brüsszel 75.40, Milánó 22.51, Berlin 178.70, Szófia 5.30, Belgrád 10, Bucuresti 3.30.

Bécs polgármestere Bucuresliben

Bucurestiből jelentik: Neubacher, Bécs város polgármestere csütörtökön este a román fővárosba érkezett.

Ulain Reviczky Antal előadása

Budapestről jelentik: Ulain-Reviczky Antal dr. külügyminisztériumi sajtófőnök pénteken nagy érdekességű előadást tartott, amelyen szépszámú és előkelő közönség jelent meg. A magyar külügyminisztérium sajtófőnöke „A sajtó és a közvélemény alakítása” címen adott elő. Az előadás keretében meggyőző érvekkel fejtegette, hogy mi a nemzet fogalma és kik egy nemzetnek a tagjai.

SPORTSESEMÉNYEK

Februárban döntenek véglegesen az olimpia megrendezése ügyében

A finn olimpiai rendezőbizottság ülést tartott, hogy válaszoljon a Nemzetközi Olimpiai Bizottság kérdésére, amely március 1-ig adott határidőt a döntésre: kívánja-e lemondani Finnország az idei olimpia megrendezését. A finn olimpiai bizottság a következőkben határozott:

1. Bár az előkészületeket megszüntették, az olimpiát még nem mondják le.

2. Az előjegyzési helyek még nem árusítanak jegyeket, működésüket beszüntették.

3. Csak februárban hoznak végleges döntést.

4. Finnország elvárja, hogy amennyiben a rajta kívülálló kényszerítő okokból lemondaná az olimpia megrendezését, az 1944-ik évi olimpia rendezését is Finnország kapja meg.

A magyar nemzeti bajnokság új beosztása. A magyar nemzeti labdarugóbajnokságot 1940 ősztől kezdve új rendszer szerint bonyolítják le. Az első osztályban összesen 14 csapat indult, míg a B) osztályban két csoportban 14-14 csapat vesz részt. A C) osztályban viszont négy csoportra osztva összesen 48 csapat vesz részt.

Puncsecs megnyerte India teniszbajnokságát. Puncsecs a kiváló jugoszláv teniszjátékos résztvevő a Kalkuttában megrendezett teniszbajnokságokon. A döntőben jugoszláv játékos 11:9, 6:4, 7:5 arányban győzött Y. Sugh ellen és ezzel a győzelemmel megnyerte India bajnokságát.

Német-magyar mérkőzés helyett, német-bolgár találkozó lesz Berlinben. Ismeretes, hogy a német labdarugósövetség február 11-re meghívta Berlinbe a magyar válogatott csapatot. A magyar szövetség azonban nem fogadhatta el a meghívást, mert február 11-re nem tudott volna megfelelő együttest kiállítani. Ezért a német szövetség átiratot intézett a bolgár szövetséghez, amely kedvező választ adott, így február 11-én a magyar-német mérkőzés helyett német-bolgár találkozó lesz a német fővárosban.

A Tátrában és Jugoszláviában is szerepelnek a román sízők. A román sí válogatott csapat a garmsch partenkircheni versenyek lezajlása után a Tátrába utazik, ahol ugyancsak versenyen vesz részt. Innen Jugoszláviába mennek.

Sporthírek mindenfelől

★

A magyar jégkorong válogatott svájci szereplésének műsora. A magyar jégkorong válogatott nyolc nap alatt összesen hat mérkőzést játszik Svájcban. A csapat portyájának a műsora a következő: február 11: Svájc—Magyarország Davosban, 13-án: Davos—Budapest, 14-én: Arosan—Budapest, 15-én: Bern—Budapest, 16-án: Lausanna—Budapest és ugyancsak 16-án Zürich—Budapest.

Megrendezik a Németország körüli kerékpárversenyeket. A német kerékpár szövetség ebben az esztendőben is megrendezi a hagyományos Németország körüli kerékpárversenyeket. A táv ezúttal rövidebb lesz, mivel a hadi zónát teljesen kikapcsolták a versenytérletről.

Si-felszerelések,
Brett-lik, cipők,
Windjacke

A. M. Millev

Timisoara, I., Str. Solderer 11.

Davila ezredes újra vezet mérkőzéseket. Davila ezredes, a labdarugósövetség alelnöke kérvényt intézett a főszövetséghez, amelyben kérte, hogy vegyék fel újból a bírótétel tagjai sorába. A főszövetség szívesen helyt adott a kérelemnek, így Davila ezredes már a tavasztól kezdve mérkőzéseket is fog vezetni.

RÓZSASZÜRET

IRTA: LIGETI ERNŐ

62

Az udvaron egy komondor hangosan ugattott, mire Iliá bácsi gyanakodva nézett a bejárat felé. Iván alulról a zsebkendőjével integetett és hangosan kiáltott feléje: én vagyok, Iliá bácsi, Iván, Iván Başdarov.

Iliá bácsi lekiáltott:

— Várjatok!

Lassan csoszogott le, megnézte őket. Sovány arcú, beesett ajkú öreg volt, összeragadt szakállal, mint egy elvadult szerzetes.

— Te Iván vagy. Te pedig, hogy is hívnak csak... — fordult Iliána felé.

— Iliána, én vagyok Iliána — átfogta az öreg ember nyakát és mindkét arcán megcsókolta.

Iván csókolta meg azután.

— És ez itt ki? — kérdezte, Isabelre mutatva.

— Ez a feleségem, francia leány.

— Űgy, — mondotta fejbőlintva az öreg és figyelmesen nézegette Isabelt. Neheztelően fordult Iván felé, néhány szót mormogott, abban a hiszemben, hogy az idegen nő úgy sem érti meg. — Ha már egyszer rászántad magad, hogy eljössz hozzám, minék hoztad ezt a francia leányt? Mít keres a mi körünkben? Miért nem macedón lány a feleséged?

Iliána és Iván ijedten igyekeztek elnémítani az aggastyánt. Isabel alig pár lépésnyire állt mögöttük. Most megint homályos érzése támadt, hogy kívül marad egy falon, amelyen nem tud keresztültörni.

— Francia lány, francia lány, ez nem vezet jóra, — folytatta rendületlenül és olyan mozdulatot tett, mintha leginkább meg szeretné fordulni és otthagyni őket.

Isabel hozzálépett és gyöngéden megérintette a kezét. Tört nyelven ugyan, de bolgáru

szólalt meg, hangja tele puhasággal.

— Nem, nem... macedón lány vagyok. Szeressen engem.

Iliá bácsi még mindig komoly, átható tekintettel nézte őt, mintha egészen a lelke mélyére igyekezett volna pillantani.

— Hogy hívnak? — kérdezte végül és megakart simítani az állát, de közben meggondolta magát.

— Isabel vagyok és valamennyieteket szeretlek. — Talán szándékozott még valamit mondani, de nem találta meg a szavakat.

Felmentek az emeletre és Isabelnek meg kellett ismerkednie azokkal a férfiakkal, akik ott álldogáltak. Az egyiknek arca sebhelyes volt. Isabel véletlenül a kezére nézett, látta, hogy két ujja le van vágva. A másik férfinak, ötvenhatvan éves lehetett, szíjas, száraz arca volt, apró, mélyen bennülő szemekkel és az arc félszeg kiáncsisággal meredt felé, amint a kis társaság mellettük belépett a szobába.

Iliá bácsi magukra hagyta őket és tovább folytatta suttogó beszélgetését a férfiakkal. Odabenn Iliána mentegétni kezdte a vén embert.

— Ne haragudj rá, egy kicsit idegenkedő, de jó ember. A felesége, Eudoxia, orosz nő volt. Tudja Isten, hol ismerkedtek meg egymással. Egy szép napon egyszerűen eltávozott Eudoxia néni hazulról és senki se tudta, hogy mi történt vele. Később azt hallottuk, hogy visszament Oroszországba. Iliá bácsiból nem lehetett kivenni a gondolatot, hogy Eudoxia néni csak azért hagyta el, mert orosz nő volt. Különböző fajtájú emberek örökre idegenek maradnak egymáshoz — ez a rögeszméje. Talán ezért idegenkedett tőled is. De ha felfogná egyszer, hogy meny nyire nincs igaza...

Isabel teljesen a nyugtalanító hely hatása alatt állott és közömbösen érintette Iliá bácsi bizalmatlansága. Ha majd egyszer szüksége lesz rá, Iliá bácsit is meghódítja magának.

Később visszatért az öreg, frissen fejt tejet,

A tartalékos tisztek után fizetendő összeg is mentes ezen adó alól

A törvény tudvalevőleg arra kötelezte a kereskedelmi és ipari vállalatokat, hogy behívott alkalmazottaik közül azoknak, akik a vállalatnál 2 évnél régebben vannak alkalmazva és családtartók, a bevonulás alatt fizetésük felét folyósítsák családi segély címén, ha pedig tartalékos tisztról van szó, aki a tiszti fizetést választja a polgári fél fizetés helyett, a vállalat a fél fizetést az állampénztárba köteles befizetni. Az alkalmazotti fizetések után havonta be kell fizetni az adót. A pénzügyi hatóságok ezek után a családi segélyek után is követelték az alkalma-

zotti adó befizetését. A vállalatok úgy fogták fel, hogy a családi segély maga már egy közteher, ez után adót fizetni nem lehet. A pénzügyminisztérium el is fogadta ezt az álláspontot és 428.290 számú körrendeletével utasította a pénzügyi hivatalokat, hogy a törvényesen előírt családi segélyek és letétbe fizetések után nem lehet adót szedni. Azokban az esetekben azonban, amikor a vállalat a törvényes kötelezettségen túlmenően esetleg többet fizet katonai szolgálatban álló alkalmazottjának, a többlet után az adót be kell fizetni.

sajtott tett elibük. Maga mellé ültette Ivánt a padkára a nyitott ablak alatt és beszélgetett vele. Isabel nehezen értette a szavukat, annyit azonban kivett, hogy politikai dolgokról volt szó közöttük. Iliá szidta a szerbeket, kivörösödött az arca, köhögési rohamot kapott. Azután egyszerű megkeményedett a tekintete. Felállott, bejött a szobába, odatelepedett a nők mellé. Most már barátságosabb lett. Isabelt biztatta, hogy nézze csak meg jól, ő ringatta Ivánt a karjában és cipelte magával menekülés idején. Isabel alig értette a beszédet, Iván fordította le neki később. Iván körül nézett az alacsony kis szobában, amely azóta sem változott, amióta legutoljára itt járt. Végre este lett, lámpát gyújtottak, Iliá bácsi elköszönt a nőktől és csak annyit mondott: az én szobámban vettem ágyat nektek. Aludjatok jól! Jó éjszakát!

Iván azonban eltávozott az öreggel, körüljárták a dombot, sokáig beszélgettek. Iliá elvezette a lugasba, ahol friss szalmát terítettett, Iván pokróccal takarózott be és próbált elaludni. Tulajdonképpen megbánta már, hogy eljött. Arca reggel, amikor felkelt, gyűrött volt és eláruka, hogy nem jött szemére álom. Az öreg Iliá azonban friss volt és kialudott, tele életkedvel. Isabelnek úgy tetszett, hogy az éj folyamán sűrűn jöttek-mentek az udvaron, visszaemlékezett, hogy homályos árnyak imbolyogtak és újra eltiúntek. Meg lehet azonban, hogy nem is volt igaz, csak úgy rémlett neki, álmok közötti derengésében. Egy kicsit kibillentette egyensúlyából ez a szokatlan környezet. A magaslati levegő, amennyire fűszeres, annyira csípős is volt, kapkodott a tüdeje és a természet nyugtalanító vadságához hozzájárult a férfiakkal tekintete, amely a megszokott paraszti arconál is jóval keményebb. Éjfél után mélyen elaludt, de kora hajnalban fölébredt, kinyitotta az ablakot és rá nézett a távoli dohányültetvényekre. A madarak fölverték a kertek gondatlan éneklésükkél.

Lenn az udvaron, nagy diófa alatt a már

Iparos öntudatot!

Irta: REINHART GYULA

Nem vitás, hogy csak a szervezethez erejének segítségével birkózhatunk meg a reánk váró nehéz feladatokkal, miért is erős alapokra: az ország valamennyi iparosára kell felépítenünk az egyesületet. Nem szabad annak működéséből hiányozni egy iparos csatlakozásának sem. Minden iparos, aki a magyar iparos névre méltó akar lenni, kötelességének kell tartsa a mi közös munkánkban való részvételét. Áldozatkészséggel kell hozzájárulni azokhoz a terhekhez, amelyek az egyesület fenntartásánál szükségesek. Csak akkor remélhetünk erőteljes és eredményes egyesületi munkát, hogyha az egyes iparos áldozatkészsége fokozott mértékben az összesség rendelkezésére áll.

Kedvező kilátások között indul meg most a szervezkedés, mert velünk és hátunk mögött van a Magyar Népközösség hatalmas támogatása, amely Népközösség magába foglalja az ország egész magyarságát megszervezeten, egy táborban. Élen a magyar képviselőkkel és szenátorokkal összehasonlíthatatlanul könnyebb lesz az iparosvezetők számára a mozgalmi munka, mint a multban volt, a mikor teljesen magunkra voltunk hagyatva. A Magyar Népközösség egész parlamenti apparátusa rendelkezésre fog állani az egyesületnek. Képviseleink és szenátoraink egy emberként állanak melénk és állanak rendelkezésünkre az iparos sérelmek orvoslása és az iparosság jogos igényeinek kiharcolása érdekében.

Nem lehet tagadni, hogy igen sok olyan probléma vár megoldásra, amelyeket az elmúlt évek folyamán nem lehetett megtárgyalni, mert nem volt egy olyan országos iparos szervezet, amely elintéztük a kezébe vehette volna, vagy az egész hazai magyar iparosság nevében helytálló volna. Igen nagy jelentőségű előny háramlik az országos magyar iparostársadalomra abból is, hogy az új intézménynek már a pusztán megalakulása önmagában bizóbbá, öntudatosabbá és jogaira féltékenyen őröködővé teszi és neveli a magyar iparost. Az iparos öntudatra való nevelésének nagy munkája első feladata lesz az újonnan megalakuló országos iparos egyesületnek.

Az iparos utánpótlás, a fiatal iparos nemzedékek nevelése, iskoláztatása, ellátása, illetve továbbképzése céljából intézményeket kell létesíteni. Az egyes városok az ilyen intézmények felállításának nagy költségeire a multban mindig gyengének bizonyultak és ezért azok felállítására és fenntartására alig vállalkozhattak. Ez azt idézte elő, hogy a képzett iparosok sorai Erdélyszerte meg-

odakészített reggeli várta őket. Frissen csorgott méz, túró, tej és gyümölcs. Eleven szemű parasztleány, durva, földig érő kockás szoknyájában, amely azonban nem akadályozta meg kellemes járását, fületlen kőedényben friss vizet helyezett az asztalra. Iliana és Isabel alig csipegettek valamit az elbük tört ételből, azonban repültek fel, az agyagos dombra, onnan le a dohányföldekig, amelyek fölé még mindig mint-ha tejszínű lepel borult volna. A termést már rég betakarították. Most éppen az őszi mélyszántás következett. Isabel a kopár táblák között haladt, a felvert ugart szélességében világította át a száraz nap. Egyik táblán dohányszárrító rudak, csupaszon. Isabel nagyszerű orra megérezte a levegőben a dohánynak még a nyáron itt maradt és mindenüvé beszivárgott édes, mézes illatát.

De, még mielőtt a nap magasra hágott volna, Ivánék búcsút vettek Iliana bácsitól. Az öreg lekísérte őket az országútra. Iliana megcsókolta, Ivánnal kezét szoritott, keresztet vetett rájuk, Isabelnek pedig fejére tette a kezét. Volt valami zavart csillogás a tekintetében, amelyet nem tudtak megérteni. Az öreg hosszasan nézett utánuk, amíg el nem tűntek az őrutorony mögött, ahonnan Iliana bácsi szokta nézni aratás idején munkásait.

— Remélem, hogy jól éreztél magadat, — szólalt meg Iván és Isabel keze után nyúlt. — Ma éjjel történt meg először, hogy nem aludtak egymás mellett. Iliana néhány lépéssel haladt utánuk, mert ő nem bírta a gyaloglást, mint a többiek. Szeretett volna már Bacsakoroban lenni, ahol az autó megvárta őket.

— Úgy gondoltam, — folytatta Iván, — hogy meg kell ismernem rokonságomat, ha még olyan egyszerű emberek is. Én szeretem Iliana bácsit. Pedig alig van mit beszélnünk egymással. Mégis, valahányszor kijövök hozzá, minden évben egyszer vagy legfeljebb kétszer, egyszerre csak ráismerek a környezetre, amelyet már rég

ritkultak. Sürögősen, semmi áldozatot nem sajnálva kell ezen a hiányon segítenünk, mert félt, hogy egész iparágak fognak kipusztulni.

Az ifjúságnak ipari pályán való elhelyezése, amikor a többi életpályáról kiszorult, saját népünkkel szemben is elemi kötelesség.

A magyar iparosság gazdasági megerősítése hasonlóképpen elsőrendű feladatát kell, hogy képezze a most megalakuló országos iparos szervezetnek.

A maga kihatásában felbecsülhetetlenül nagyfontosságú probléma az iparos műhelyek olcsó hitellel való ellátása. Az olcsó hitel szövetkezetek útján való megszervezése és ugyanígy a közös alapon történő anyagbeszerzés megszervezése, a kezdő iparosoknak szerszámokkal és gépekkel való ellátása, mestertanfolyamok létesítése, kiállítások és vásárok útján a forgalom emelése és az iparicikkek széles körben való népszerűsítése és megszerettetése külön-külön és összességükben olyan problémák, amelyek a legszorosabb összefüggésben állanak mindennapi kenyerünkkel. És nincs ezek közül a problémák közül egyetlen sem, amely ne szerepelne abban a programban, amelyeknek megvalósítását az a hó 28-án megalakuló országos magyar iparos egyesület a maga fontos céljává ki ne tűzött volna.

Módja lesz az ország iparos szervezetnek iparos jóléti intézmények létesítése is. Betegség esetén való segélyezés, aggménházak létesítése, temetkezési segélyek és megfelelő nyugdíj biztosítása az e célra alakuló társulások útján hivatottak arra, hogy ezeket a szintén óriási fontosságú problémákat kielégítően megoldják, gondoskodva azokról, akik a támogatásra és a segítségre rászorulnak. Hiszen azért, hogy az országos magyar iparosegyletbe a most meglévő ilyen célú egyesületek is beléphetnek, már eleve biztosítottuk ezeknek a régi iparos intézményeknek fennmaradását, sőt továbbfejlesztését és megerősödését, esetleg működésüknek nagyobb területre való kiterjesztését.

— Valuták hivatalos árfolyama. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti.) Holland forint 75.49—76.59, belgas 23.87—24.22, angol font 567.87—576.15, dollár 141.10—143.17, francia frank 3.22—3.77, cseh korona 4.68—4.77, francia frank 31.81—32.29, szlovák korona 4.68—4.77. Ezekben az árfolyamokban a harmincnégy százalékos felár is befigyeltatik. A következő árfolyamok felár nélkül értendő: drahma 0.90—1.60 és 1—1.62, dinár 2.89—3.05, márka 40.50—49 és 41.50—50, pengő 26.50—27, olasz lira 7.17—7.17, leva 1.60—1.68, zloty 0—19.

elfelejtettem. Különös érzés! Nem tudok neked pontosan számot adni róla. Ime, valaki, akihez mindig húz a szívem. Változatlanul áll az idők viharában, mint egy diófa, odanyújtja az árnyékát, hogy megtelepedjen benne. Egyszerű, szűkszavú, mogorva paraszt. Méreg és bánat egyformán rágnak a szíven. Iliana bácsi furcsa ember, meg kell őt értened és akkor még jobban megkedveled.

Bőbeszédűen foglalkozott Iliana bácsival, mintha Isabel előtt védeni akarta volna olyan támadás elől, amely nem is érte.

— Az öreg, — szólott Isabel elgondolkozva s most megállott, hogy megszedeje a vörös kecskerágót, amely mint egy silbak őröködött a déli napsütésben szendergő falu fölött. — Mondd, ugyebár, azok az emberek, akik ott voltak nála, amikor mi érkezünk és azok is, akik éjjel az udvaron jöttek-mentek, valami titokzatos dologban törték a fejüket? Olyanok voltak, mint az összeesküvők.

Iliana nevelésének tartotta a szót: összeesküvők! Iliana bácsi valóban nagy hazafi, a macdonok embere, ezt rég tudja mindenki. Erről azonban nem szokás beszélni. — Nekünk nem is szabad észrevenni. Ugyebár, Iván? — fordult unokabátyja felé.

Iván bólintott és tekintetével Isabel gyanuját hagyta jóvá. Ez a tekintet elárulta, hogy komoly dolgok történhettek az éjszaka folyamán vagy legalább is olyan elhatározások foganhatnak meg, amelyekről nem szabad senkinek sem tudnia. Ő is csak sejtje a történeteket. Több szó nem is esett arról. Most hegyről lefelé vezetett az út, a már ismert ösvényen, Iván megfogta Iliana kezét és úgy vezette. Isabelnek nem volt szüksége segítségre. Már is ott voltak a kolostor előtt.

Tíz nappal azután, hogy kirándultak a Rodophe-hegységbe, Iván nem tudta visszatartani magát, hogy el ne mondja:

— Iliana bácsi és tíz-tizenkét ember átmentek

— Festés végett átadott gyapju illetéke. A pénzügyminiszter rendelkezése szerint a postógyárakhoz, festődékekhez festés, fésülés végett küldött gyapju után 1.4 százalék forgalmi adó fizetendő a bélyegtörvény 15. szakaszának 3. paragrafusára szerint. Az illeték a munka után kiállított számlaösszeg után fizetendő.

— Tavaly négyszer annyi huszt exportáltak, mint 1938-ban. Az Állatkezelési Szindikátus most közölt statisztikája szerint az elmúlt év 11 hónapjában 59.858 szarvasmarha, míg 1938. tizenkét hónapjában 10.157 szarvasmarha került kivitelre. Az állatexport főleg Németország és a mai Csehország területére emelkedett, míg Svájcba, Olaszországba, valamint Egyiptomba erősen csökkent. A sertés kivitel az elmúlt esztendő 11 hónapjában 182.237 darab volt, míg 1938. tizenkét hónapja alatt 197.127 darabot tett ki. A husz és szalonnakivitel az alábbi számokat mutatja: 1939. tizenegy hónapja alatt 4.1 millió kilogramm husz került kivitelre, míg 1938-ban 1 millió. A zsir kivitel egy millió kilóra rug, ami majdnem azonos a tavalyival, míg két-három évvel ezelőtt 3.4 millió került exportra. A szalonnaszállítás szeptembertől fogva megszűnt Angliá felé. Eddig az időpontig 391.699 kilót tett ki az export ebben a viszonylatban. A kimutatás szerint husz és élőállat kivitelben a romániai városok a következő sorrendben követik egymást: Temesvár, Constanta, Brassó, Arad, Nagyvárad, Kolozsvár.

— A cement áraknak alakulásától függ a tavaszi építkezés. A cementkartell beadványt intézett a kartell-tanáchoz és a cementárak emelésének engedélyezését kérte. A kartell-tanács ezt a kérést első ízben elutasította, azonban a kartellnek sikerült kieszközölnie, hogy a cement előállítás költségeit hivatalosan felülvizsgálják. A kartell abban bizik, hogy ennek a vizsgálatnak a folyamán sikerül beigazolnia, hogy a jelenlegi cementárak alacsonyok és így az áremelés jogosult. A cementfeldolgozó iparágak jogos aggodalommal tekintenek a cementkartell próbálkozásainak esetleges sikere elé, mivel a cementárak Romániában magasan a világpiacon színvonal felett állanak és egy újabb emelés súlyos csapást jelentene a tavaszi építkezésekre.

— Kevés a kereslet a bánági gabonapiacra és így az üzleti forgalom csendes. A piaci árak a következők: Búza 470, tengeri 390, korpa 330, újzab 500, muharmag 730, napraforgómag 790, tökmag 1.400, tavaszi árpa 500 lei százkilónként. A lőneemag 40 és a lucernamag 60 lei kilónként.

a határon, ahol elfogták őket. Harcba vegyültek a határrendőrséggel. Hét ember elesett, de őt élve fogták el. Sejtelmem sincs, mi történt vele. Talán sohasem fog visszakerülni — és hangja megtelt különös reszketéssel.

Isabel nem kérdezett többet, csak hallgott. Iván ingerülten felkiáltott:

— Miért vagyunk olyan szerencsétlenek, hogy minduntalan a legostobább vállalkozásokra szánjuk rá magunkat? Használunk-e valamit ezzel? Nem lett volna-e okosabb, ha Iliana bácsi otthon ül és végzi a maga dolgát? Hiszen az ügynek épp annyi szolgálatot tehetett volna, talán még többet, ha otthon marad. Átkozott fajta vagyunk! — kiáltott és fel s alá járkált dühösen a szobában.

Isabel figyelmesen nézte Iván feldúlt arcát. A lelkével próbált nézni abba a lélekbe, amelyben mindennek helye volt, csak az ilyenfajta indulatoknak nem. Iván folytatta:

— Azon a bizonyos éjszakán határozták el, hogy átmennek. Én beszéltem vele. Igyekeztem Iliana lebeszélni a tervéről, de eredménytelenül. Makacsul kitarított amellet, hogy bizonyos dolgok elintézése miatt, amikhez én nem értek, neki most odaát van a helye. — Nem tudják ezt elvégezni nélküled? — kérdeztem tőle. Vannak erősebb és megtermettebb emberek nála. — Azt, amit neki kell megcsinálni, azt nem tudja más, — válaszolt az öreg. — Mire gondolsz? — faggattam. — Az életet tartani bennük. A szikrát, hogy ne lankadjanak. — Nem lehetett binni vele. Tudtam, hogy elmegy és a búcsúzásnál is éreztem, hogy a vesztébe rohan.

— Tudja az ég, nekem is ez volt az érzésem, amikor elbúcsúztunk tőle, — tűnődött Isabel. — Kiszámíthatatlan árnyék vetődik ilyenkor az emberek homlokára, amely jelzi a sorsnak a sötét fordulatát. — Különös emberek — mormolta maga elé. Ez a „különösség“ megragadta a képzeletét. Pár pillanatig maga elé nézett.

(Folytatjuk)

Kinek kell januárban beadni az adóvallomást?

Mind a mai napig még nem adtak ki hivatalos értesítést arról, hogy az idén kerül-e sor új adókievitésekre, vagy pedig a tavalyi adókat ismét átvitelezik? Azok tehát, akiknek január havában adóvallomást kell beadniuk, helyesen tessék, ha ezt a kötelességüket nem mulasztják el.

A szabadfoglalkozásúak, akik mindeddig kivetés alapján adóztak, januárban kell vallomást tenniük.

Januárban kell bevallani és egyúttal befizetni a különféle kamatok után járó tőkekamatadót. Ez az adó a következő rész-adókból tevődik össze: állami 16%, nemzetvédelmi 4%, supracóta 5%. A tőkekamatadó bevallásánál azt is fel kell tüntetni, hogy az adó az adóst, vagy a hitelezőt terheli-e? Ha az adót az adós fizeti, akkor az adóköteles kamatokból az adó összegét levonják, míg ha az adót a hitelező fizeti, akkor a kamat teljes összege után vetik ki a tőkekamatadót. Az előbbi esetben tehát a kamatok összegét nettó számítják, az utóbbi esetben bruttó.

Ugyancsak januárban kell bevallani és befizetni az ügynököknek kifizetett jutalékok után járó szakmai (professzionális) adót is. Ez az adó a következő: állami 7%, megyei 1%, községi 2%, egészségügyi 3%, utadó 2%, supracóta 5%. munkakamari fél százalék. A jutalék összegéből kereseti költség címén 20%-ot, kereskedelmi utazóknál 25%-ot elengednek. A jutalék összege után a bányatörvény 15. szakaszának 4-ik pontja szerint még külön 2% jogilletéket és egy ezrelék repülőbányajogilletéket kell leróni.

Az ingó értékek elévüléséről szóló bevallásokat is januárban kell beadni. Ide tartoznak a kereskedelmi társaságok által kibocsátott névre, vagy bemutatóra szóló részvények és kötvények, alapító részjegyek, vagy bármely más forgalmazható értékpapírok, ha azok kibocsátásától, vagy a társaság megalakulásától számított 30 év alatt tulajdonosaik azokat fel nem vették. Ebben az esetben ezek az értékpapírok az állam javára elévülteknek tekintendők. Hasonlóképpen az állam javára elévülnek az elsorolt értékpapíroknak jövedelmei (szelvények, kamatok, osztalékok) is, ha öt év alatt nem vették fel

őket. Ha valamely kereskedelmi társaságnak az 1939. év folyamán elévült értékpapírai, vagy tőkejövedelmei vannak, ezeket kötelesek január 31-ig bevallani.

A gazdáknak ebben a hónapban kell bejelenteniük az elmúlt évben szenvedett káraikat, hogy ezeket az adókievitésnél figyelembe vegyék.

A gépkocsitulajdonosok az utadó kirováásával kapcsolatos bevallási kötelezettségeiknek e hó végéig kell eleget tenniük.

Rádió

SZOMBAT, JANUÁR 27.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Különböző népek zenéje hanglemezzel. 13: Időjelzés, sport és vegyes hírek. 13.10: Verdi művek hanglemezzel. 14: Rádió ujság. 14.20: Rossini művek hanglemezzel. 15.00: Előadások, művészeti és kulturális hírek. Radio Romania. 18: Országórók órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Színházi és filmkrónika. 19.17: A rádió szalózenekarának hangversenye. 20: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20.10: Előadás. 20.25: Rádióposta. 20.40: Verdi: Othello közvetítése a Román Operából. 21.15: Rádió ujság. 22.25: Rádió ujság, sporthírek. A harmadik felvonás után francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Ébresztő. Torna, hírek, hanglemek. 11: Hírek. 11.15: Ifjúsági rádió. 11.45: „Mit nézzünk meg?” Felolvasás. 13.10: „Éneklő ifjúság.” 13.40: Hírek. 13.55: Hegedű hangverseny. 14.20: Időjelzés, időjárás, vizállás. 14.30: Hanglemek. 15. 30: Hírek. 17.15: A Rádió postája. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: „Két nagy halott.” Előadás. 18.45: Cigányzene. 19.45: „Jószomszéd-telep.” Közvetítés. 20.15: Hírek. 20.25: Ének hangverseny. 20.50: „Szülők lázadása.” Vigjáték három felvonásban. 22.40: Hírek. 23.10: A rádió szalózenekara. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Cigányzene.

Budapest II. 19.15: Mezőgazdasági félóra. 20.30: Előadás. 21: Hírek. 21.25: Zenekari művek hanglemezzel. 22.35: Időjárásjelentés.

ÚJ KÖNYVEK

— Joyce Cary: Varázslók, hercegek, katonák. A regény hőse Louis Aladai, Nigéria egyik tartományának trónkövetelője. Kicsi korában Angliába küldték a néger hercegfut. Atonban és Oxfordban nevelkedett, kitüntetéssel végezte iskoláit. Mindent elkövet, hogy a tudatlanság és babona sötétségéből kiemelje szülőhazáját Rimit. A herceg megpróbál szembeszállni a babonáságokkal, de még az európaiak is visszautasítják, akik nem akarják, hogy a néger a megkötöttségekből felszabaduljon. A herceg fellépése zendülést vált ki, de a harc egyformán súlyos veszteséget okoz úgy a kis európai kolóniáknak, mint a benszülötteknek, akik visszatérnek babonáságaikhoz: a herceg pedig elpusztul. Joyce Cary: Varázslók, hercegek, katonák nagy regény. 423 lap, Pantheon kiadásban és szép kiállításban fűzve 158 lei, kötve 195 lei

— R. L. Sheriff: Világvége. A hold eltérül pályájától s feltartóztatatlannul, növekvő sebességgel közeledik a föld felé. Az író mesterien festi meg a katasztrófa előtt álló emberiség megrendülését, a testvéri békét és elszántságot, melyben a nemzetek összefognak, hogy legalább amit lehet, mentsenek a pusztulásból. De a hold nem robbantja szét a földet: szerencsére az Atlanti-óceánba zuhan... Civilizációnk mégis elpusztul: nem a hold, hanem a hold nyersanyagain marakodó fehér emberiség maga pusztítja el. Ami a kozmikus csapásnak nem sikerült, sikerül egy borzalmas háborúnak. Ebben a „fantasztikus regényben” nemcsak a fantázia színes szárnyalását csodálhatjuk, hanem az egyéni és tömeglélek mély ismeretét, az éles és finom ironiát, a biztos valóságérzéklet, az izés és lendületes írásművészetet. R. L. Sheriff: Világvége a kitűnő angol világhíressé vált regénye, Athenaeum kiadásban, szép kiállításban 309 lap, fűzve 158 lei, kötve 198 lei minden könyvkereskedésben.

— Michelangelo versei. A képzőművészetben Michelangelo emberfeletti testben emberfeletti lelket teremtett, ez a transzcendentális lélek hallatja csodálatos szavát költeményeiben. Ha nem lett volna festő és szobrász, akkor is az olasz szellemiség kifejezőjeként ismernők, mint költőt. Költeményei legjavát ülteti át áhitatos együttérzéssel Rónay György az újabb magyar költőnemzedék erre a feladatra mindenképpen hivatott, klasszikus kulturájú reprezentánsa. A könyv ragyogó kiállítása és gyönyörű műmellékletei az Officina könyvkiadó pompás stílusát dicsérik. Michelangelo versei 8 műmelléklettel fűzve, nagyon szép címlappal 119 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és házasság nem közölhető, minden más rovatban szavankint kettő lei. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cartan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata Lahovari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nógrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Oktatas

Irodaképzés. A második félév tanfolyamának felvételei megkezdődtek. „Bérczi” gyors- és gépirószakiskola. IV., Str. Bonnaz No. 4. 53.

Átkatmazas

1—2 hónapi kisegítésre keresünk elsőrangú rádió szerelőt, aki mindenfajta superek javításában otthonos. Electron I., Piata Bratianu. Telefon: 22—29. 588

Állást keres

Urasági szobainas éves bizonyítványokkal azonnalra, vagy február 1-re állást keres. Csorba I., Str. Storeescu No. 4. 602

Lakas

Keresek két egyszobás lakást február 1-re. Címetek „Pontosan fizetek” jellegére a kiadóba kérek. 674

Csak rendes lakónak, 3 uccai, földszintes, modern, napos lakás 2.100 lei illetékkal, májusra kiadó. IV., Müller Guttenbrunn 8. 572

Elegáns uccai szoba fürdőszobahaszánalattal és lifttel kiadó. Bulevardul Berthelot 10. II. emelet 6. 589

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle titomtejszínt, liliom-tejszínt és liliomnyudert, három színben. Kapotó kizárólag a

Városi

gyógyszertárban

a „Fekete Sasoz” az Arany Szarvas épületben I., Piata I. C. Bratianu.

DÉLI HIRLAP

automata telefonszáma:

28-10.

Auas-velei

Ottomán kétszemélyes jókarban lévő megvételre kerestetik. Címetek megtekintés végett a kiadóba kérem leadni. 765

Használt varrógépeket (családi és ipari), veszek legmagasabb árban. Wallachy, Józsefváros, Str. Bratianu 19 szám. 569

Női télikabát jókarban lévő megvételre kerestetik. Megtekintés végett kérem a címetek a kiadóban leadni.

Rádió asztalkát keresek (diófurniros előnyben). Címetek „Kézpénz” jellegére a kiadóba. 766

Külföld

Óri család részére kapható házon belül és kívül, legfinomabb igényeket kielégítő, speciális román, magyar, francia ebéd koszt korlátolt számban úri családnál. I., Sft. Ion 7. II. emelet 5. (Irgalmasok temploma mellett.) 645

A berlini „Victoria” Biztosító R. T. őszinte gyászszal közli, hogy hűséges munkatársa

Schöllhorn Gyula ur

45 éves korában hirtelen elhunyt.

Emlékét mindig kegyelettel fogjuk őrizni!